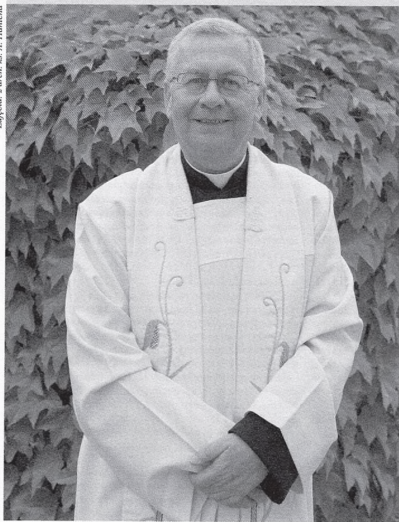

A portrait of a middle-aged man with glasses, wearing a black suit and tie, standing in front of a large, ornate church with a red and white facade and a prominent bell tower. The man is smiling slightly and has his hands clasped in front of him. The church features a red-tiled roof, arched windows, and a bell tower with two clock faces. A black lamppost is visible on the right side of the frame.

ks. prof. zw. dr hab.
Andrzej Hanich

- pamiątka 70-lecia urodzin w 2021 r.

Opowieść o księdzu profesorze **ANDRZEJU HANICHU** – proboszczu w Prószkowie i Przysięczy na Śląsku Opolskim

Ksiądz Andrzej Hanich, 11 maja 2014 roku

Niemożliwie nadzwyczajny ksiądz, uczony, społecznik

JAN COFAŁKA

W dniu 18 maja 2015 roku obchodził 40-lecie kapłaństwa, zaś w 2016 roku 65-lecie urodzin, ks. prałat prof. dr hab. Andrzej Hanich, jeden z niezwykłych, wieloletnich, współpracowników arcybiskupa Alfonsa Nossola. W wydanej z tej okazji, małej, zaledwie dwudziestostronicowej pamiątkowej broszurce, przytoczona została sentencja św. Franciszka z Asyżu, jak być skutecznym w działaniu: *Najpierw róbcie to, co konieczne, a potem to, co możliwe. Aż się okaże, że wyszło to, co było niemożliwe!*

I ta sentencja sprawdza się w przypadku ks. Andrzeja Hanicha, bo tego „niemożliwego” w jego życiu jest wiele, aż trudno uwierzyć, iż to dzieło jednego człowieka.

Pierwsze zaskoczenie

W styczniu 2010 roku w czasie promocji jednej z moich książek o pogmatwanych dziejach Śląska i losach Ślązaków w Muzeum Śląska Opolskiego, nieznaną mi osobą przekazała mi podarunek od księdza Andrzeja Hanicha, dwie jego książki: rozprawę habilitacyjną *Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945-1946* (Opole 2008) oraz *Martyrologium duchowieństwa na Śląsku Opolskim w latach II wojny światowej* (Opole 2009).

Okazało się bowiem, że z ks. Andrzejem Hanichem miałem, w dość szczególnych okolicznościach, okazję się zetknąć w 1968 roku. Był wówczas uczniem maturalnej klasy II LO w Opolu, ja zaś starszy od niego 11 lat, prowadziłem jedną z ówczesnych wojewódzkich organizacji młodzieżowych na Opolszczyźnie, które organizowały co roku Olimpiadę Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, z eliminacjami w szkołach, powiatach, województwach, i finałem w Telewizji Polskiej.

Jednym z uczniów, którzy przebili się wysoko w eliminacjach tej olimpiady był właśnie Andrzej Hanich. Wówczas jednak ktoś, pragnąc wymusić na nim wstąpienie do któregoś ze związków młodzieży (na co Andrzej Hanich nie miał najmniejszej ochoty) oświadczył mu, że nie będzie mógł, *jako nieorganizowany element*, uczestniczyć w kolejnym etapie tej olimpiady. Przyszedł więc do mnie z pytaniem, czy rzeczywiście brak przynależności do organizacji może stanowić taką przeszkodę. Ponoc wytłumaczyłem komu należało, że wspomniana olimpiada jest organizowana dla młodzieży, a nie dla członków organizacji młodzieżowych. Potem w 1970 roku wywiało mnie z Opola do stolicy, zaś Andrzej Hanich poszedł za swoim powołaniem.

W dniu 18 maja 1975 roku przyjął w Opolu święcenia kapłańskie i po dwóch latach bycia wikarym w Strzelcach Opolskich, kiedy biskupem

*Pierwsza strona artykułu Jana Cofałki
w katowickim miesięczniku „Śląsk” nr 10 (251)
z października 2016 r.*

1. Droga do kapłaństwa, sekretarz biskupa opolskiego, aktywność społeczna

Ks. Andrzej Hanich urodził się w Opolu 12.05.1951 r., jako najstarsze z trojga dzieci Zofii z d. Berendowicz i Piotra Hanich.

W Opolu uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 1, a następnie do 2 Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Opolu, które ukończył zdaniem egzaminu maturalnego w maju 1969 r.

We wrześniu 1969 r. wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Nysie-Opolu, w którym odbył sześćioletnie studia filozoficzno-teologiczne (1969-1975) i zarazem formację przygotowującą do kapłaństwa.

Na jego decyzję obrania kapłaństwa jako drogi życiowej wielki wpływ miała głęboko religijna atmosfera domu rodzinnego - autentyczna wiara i pobożność rodziców, babci Marceli, ciotki Rozalii i wujka Jana i bliska więź rodziny z własną parafią - rodzina mieszkała na terenie parafii katedralnej p.w. Świętego Krzyża w Opolu, dlatego w kościele katedralnym ks. A. Hanich przyjął sakrament Chrztu św., I Komunię św. i Bierzmowanie, tutaj też przez wiele lat był ministrantem, tu wreszcie aż do matury uczęszczał na katechezę przyparafialną.

Katechezy w okresie przedszkolnym (w salce przykatedralnej) uczyła go świetna katechetka s. Edwina Kroczek (15.07.1920-15.07.2017) ze Zgromadzenia Sióstr Szkolnych de Notre Dame przy Małym Rynku w Opolu, a w latach szkoły podstawowej i średniej, również w salce przykatedralnej, uczyli ówcześni wikarzy katedralni: ks. Paweł Kałuża (19.07.1930-15.12.1990), ks. Władysław Horiszny (13.11.1930-29.11.2020), ks. Jerzy Widoniak, ks. Aleksy Nowak, ks. Konrad Freier i ks. Gerard Kusz (23.10.1939-15.03.2021), późniejszy biskup pomocniczy w Gliwicach, z którymi był dość blisko związany, podobnie zresztą jak i z innymi księżmi bądź to działającymi w tym okresie przy katedrze, bądź pracującymi w Kurii Diecezjalnej czy będącymi wykładowcami w Wyższym Seminarium Duchownym w Nysie-Opolu, jak: ks. Ginter Król (24.05.1935-12.01.2008), ks. Stefan Baldy (1.01.1935-24.02.2003), ks. Krzysztof Staniecki (20.11.1934-9.03.2003), ks. Jan Wieczorek (ur. 8.02.1935r.), późniejszy biskup gliwicki, ks. Alojzy Sitek (29.01.1929-18.01.2019), ks. Franciszek Piechota (16.10.1933-17.06.2019) i ks. Piotr Kołoczek (19.10.1929-21.10.2021).

Wraz z nimi w serdecznej pamięci pozostał mu zwłaszcza ks. prałat Antoni Jokiel (4.01.1904-20.06.1980), proboszcz parafii katedralnej w latach 1962-1980, a więc w czasie, gdy zrodziło się i ukształtowało jego powołanie kapłańskie. Ksiądz Jokiel był

odnowicielem świątyni katedralnej przed obchodami millenijnymi w 1966 r. Był człowiekiem o wielkiej prawości charakteru, prostej wierze i pobożności, a nade wszystko o wielkim sercu okazywanym seminarzystom.

Święcenia kapłańskie ks. Hanich przyjął w katedrze opolskiej 18.05.1975 r. z rąk pierwszego biskupa opolskiego Franciszka Jopa (zm. 24.09.1976 r.), po czym przez dwa lata (1975–1977) był wikariuszem parafii św. Wawrzyńca w Strzelcach Opolskich, u boku jej ówczesnego proboszcza, ks. prałata Stefana Baldego, który w połowie 1977 r. został powołany na urząd proboszcza opolskiej katedry, na następcę wówczas już ciężko chorego ks. A. Jokielą (zm. 20.06.1980 r.).

Gdy kolejnym biskupem diecezji opolskiej w maju 1977 r. został mianowany ks. prof. dr hab. Alfons Nossol, w tym samym czasie ks. A. Hanich został powołany do Kurii Diecezjalnej w Opolu na stanowisko notariusza Kurii i zarazem sekretarza nowego biskupa i w tym charakterze przepracował 22 lata (1977–1999).

Trzeba pamiętać, że do 1989 r. były to w Polsce czasy komunizmu, gdy ludzie Kościoła poddawani byli inwigilacji i namowom do współpracy przez władzę komunistyczną i podległą jej Służbę Bezpieczeństwa, a Kościół musiał w tym systemie funkcjonować i rozwijać się, zachowując przy tym niezależność.

Nie łatwiej było też zresztą i w późniejszym burzliwym okresie transformacji politycznej po przełomowych wyborach parlamentarnych z 4 czerwca 1989 r., gdy w wyniku przegranej komunistów dokonywał się w Polsce pokojowy proces zmiany władzy i gdy na Śląsku Opolskim niespodziewanie dla wielu uoficjalniła się mniejszość niemiecka (był to polityczny wyraz odreagowania przez opolskich Ślązaków uporczywego negowania przez komunistów wszelkich przejawów niemieckości na Opolszczyźnie w latach 1945-1989), natarczywie domagająca się m.in. Mszy św. w języku niemieckim, co zaowocowało wkrótce pojawieniem się niemieckojęzycznych Mszy św. w ponad 200 parafiach diecezji opolskiej, a co z kolei, zwłaszcza w kontekście szybkiego jednoczenia się Niemiec po upadku muru berlińskiego, wywołało lęki polskiej większości na Opolszczyźnie przed rosnącymi w siłę Niemcami, zaś w całym kraju krytykę biskupa opolskiego za propagowanie niemieckości.

Działając w obu tych okresach w tak newralgicznym miejscu, jakim była wówczas Kuria Diecezjalna w Opolu, do której przychodzili różni ludzie i to nie tylko w sprawach kościelnych, trzeba było stale mieć na względzie słowa Jezusa: „*Bądźcie roztropni jak węże i łagodni jak gołębnice*” (Mt 10,16), postępować zgodnie z linią Kościoła i być bezwzględnie lojalnym wobec swojego biskupa.

W latach 1989–1999 ks. A. Hanich był również przedstawicielem Kurii Diecezjalnej w Opolu do bieżących kontaktów z władzami państwowymi szczebla wojewódzkiego oraz rzecznikiem prasowym Kurii Diecezjalnej w Opolu.

Brał udział w organizacji pielgrzymki papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny 21.06.1983 r., a także Mszy św. pojednania polsko–niemieckiego w Krzyżowej 12.11.1989 r.

W okresie przełomu politycznego, jaki nastąpił w Polsce w wyniku pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych z 4 czerwca 1989 r., ks. A. Hanich aktywnie uczestniczył w tworzeniu nowego ładu demokratycznego w województwie opolskim.

W 1992 r. był czynnie zaangażowany w tworzenie pierwszych struktur nowo powstałej wówczas diecezji gliwickiej przez biskupa Jana Wieczorka, dotychczasowego sufragana opolskiego, który został mianowany pierwszym biskupem gliwickim.

Brał też udział w przygotowaniach do organizacji wizyty prezydenta Lecha Wałęsy (21.08.1994 r.) i premiera Jerzego Buzka (24.09.1998 r.) w sanktuarium na Górze św. Anny i w sanktuarium św. Jacka w Kamieniu Śląskim.

W latach 1992–1993 z ramienia Kurii Diecezjalnej w Opolu był członkiem (społecznie, tzn. bez

pobierania wynagrodzenia) pierwszej tzw. komisji pomnikowej (państwowo–kościelnej), powołanej do nadania bardziej stonowanej, chrześcijańskiej wymowy kilkudziesięciu niemieckim pomnikom wojennym wybudowanym wówczas na Opolszczyźnie przez śląską ludność rodzimą o opcji niemieckiej dla upamiętnienia swoich bliskich, poległych jako żołnierze niemieccy w I i II wojnie światowej najczęściej na ziemiach polskich (pomniki te raziły polską pamięć historyczną, gdyż akcentowały bohaterstwo poległych, a nie fakt, że byli oni także ofiarami wywołanej przez Hitlera II wojny światowej; przywoływały bowiem u najstarszego pokolenia Polaków najgorsze wspomnienia krzywd doznanych podczas okupacji niemieckiej), zaś w późniejszym czasie prowadził przez kilka miesięcy poufną, trudną, ale skuteczną, mediację pomiędzy opolskimi władzami wojewódzkimi, ambasadą RFN w Warszawie, konsulem generalnym RFN we Wrocławiu a władzami gminy Łambinowice w sprawie znalezienia kompromisowej formuły inskrypcji na wzniesionym w 1995 r. pomniku ofiar powojennego UB–owskiego obozu dla śląskiej ludności rodzimej w Łambinowicach (1945–1946).

Dopiero po latach, odnosząc się do działalności kurialnej ks. A. Hanicha, abp A. Nossol, w kazaniu wygłoszonym 8.04.2008 r. w Prószkowie, gdzie od

18.03.2007 r. ks. A. Hanich był proboszczem, dał takie oto świadectwo:

„Jestem bardzo wdzięczny waszemu proboszczowi, ks. Andrzejowi, bo od samego początku, od 1977 r., kiedy do Opola przyszedłem, był przy mnie i bardzo często przyjmował na siebie różne reakcje ludzi o takim czy innym, etnicznym, narodowym nastawieniu, ze względu na moje zaangażowanie w polsko-niemieckie pojednanie. Rok 1989, Krzyżowa, ks. Andrzej był ze mną. Jako syn kresowiaków mógł sobie na więcej pozwolić w Opolu niż ja, rozmawiając z przedstawicielami władz. Ja, pochodząc z tej ziemi, nie zawsze mogłem jednoznacznie i z otwartą przyłbicą wystąpić w takich czy innych sytuacjach, zwłaszcza wtedy, gdy pojawiła się mniejszość niemiecka na Śląsku Opolskim, a w konsekwencji i Msze św. w języku niemieckim w wielu śląskich parafiach. Wtedy on mnie zawsze chronił, bronił, osłaniał, wychodził przede mną, tak że ja w wielu przypadkach miałem drogę już przez niego wydeptaną”.

W latach 1990–1995 ks. A. Hanich był również kapłanem wojewódzkim Państwowych Straży Pożarnych na Opolszczyźnie (społecznie, tzn. bez formalnego etatowego zatrudnienia i pobierania wynagrodzenia), a w latach 1998–2001 członkiem (społecznie) Rady Programowej publicznego Radia „Opole”

Przy okazji budowy obiektu radia diecezjalnego (1993-1997) udało mu się, na podstawie ustawy sejmowej o stosunkach między Państwem a Kościołem z 1989 r., pozyskać w jednym kawałku ok. 47 hektarów ziemi rolnej wysokiej, drugiej klasy w rejonie Zimnic Małych w dekanacie prószkowskim na finansowe zabezpieczenie radia - jest to jedno ze źródeł tego zabezpieczenia; formalnie ziemia ta jest współwłasnością czterech parafii: Boguszyce, Zimnice Wielkie, Rogów Opolski i parafii katedralnej Świętego Krzyża w Opolu, ale na mocy decyzji abpa A. Nossola dochód z jej uprawy ma służyć bieżącemu utrzymaniu rozgłośni diecezjalnej.

Udało mu się również pozyskać w tym czasie od gminy Opole na własność Diecezji Opolskiej kompleks trzech starych budynków wraz z gruntem przy ul. Szpitalnej w Opolu, na zapleczu siedziby radia, w którym, po przebudowie, znalazła swoją siedzibę centrala diecezjalnej „Caritas” wraz z nowoczesną biblioteką polsko-niemiecką.

Pomógł też mniejszości niemieckiej w 1999 r. nabyć na własność budynek przy ul. Krupniczej w Opolu (vis a vis siedziby rozgłośni diecezjalnej), w którym mieści się obecnie centrala krajowa wszystkich związków mniejszości niemieckiej w Polsce.

Udało mu się również pomóc Archidiecezji Katowickiej w korzystnym zakupie od gminy Opole lokalu sklepowego przy ul. B. Koraszewskiego 18

w Opolu, w którym od 1946 r. nieprzerwanie aż do 2012 r. mieściła się Księgarnia św. Jacka z Katowic. Ponieważ w 2012 r. Księgarnia św. Jacka zrezygnowała z prowadzenia w tym miejscu działalności handlowej, lokal ten od Kurii Katowickiej odkupiła opolska Kuria Diecezjalna i urządziła w nim swój własny, drugi w centrum Opola, sklep z książkami o tematyce religijnej i z dewocjonaliami.

W sierpniu 1997 r. pozyskał z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kwotę 6 mld starych złotych na naprawę uszkodzonych przez powódź stulecia (w lipcu 1997 r.) kilku zabytkowych obiektów kościelnych na terenie diecezji opolskiej.

Ponadto z różnych źródeł pozyskał również łączną kwotę 8,2 mld starych złotych na rewitalizację (co dokonało się w latach 1997 – 1999) uszkodzonych przez powódź stulecia czterech zabytkowych obiektów należących do Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Szpitalnych, a mianowicie: Domu Starców wraz z kościółkiem św. Aleksego w Opolu przy ul. Szpitalnej 16 (1997 r. – 2,8 mld starych złotych), Domu Niepełnosprawnych Dzieci w Krosnowicach k. Kłodzka (woj. dolnośląskie) (1998 r. – 300 mln st. zł), Domu Sióstr Emerytek Franciszkanek Szpitalnych w Juran-dowie k. Kłodzka (woj. dolnośląskie) (1999 r. – 3,7 mld st. zł) oraz na konserwację zabytkowego parku z ogrodzeniem i na wybudowanie windy w Domu

Prowincjalnym Sióstr Franciszkanek Szpitalnych w Oldrzychowicach k. Kłodzka (woj. dolnośląskie) (1998 r. – 1,4 mld st. zł).

Wspomagał też materialnie Diecezjalny Dom Samotnej Matki i Dziecka w Opolu–Grudziecach i Monarowski Dom Samotnej Matki i Dziecka w Zopowej (pow. głubczycki), a także Schronisko św. Brata Alberta w Bielicach, Schronisko dla Bezdomnych „Barka” w Strzelcach Opolskich, Domowe Hospicjum dla Dzieci w Opolu, czy wreszcie działającego od 1991 r. na dawnych Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej ks. infułata Ludwika Rutynę (zm. 10.12. 2010 r.) w dziele podnoszenia z ruin poniszczonych przez sowiecki komunizm tamtejszych polskich kościołów katolickich w dekanacie Buczacz na terenie archidiecezji lwowskiej, m.in. przekazując mu liczne sprzęty, ornaty i naczynia liturgiczne, a w 1993 r. – z przeznaczeniem dla odremontowanego kościoła w Potoku Złotym k. Bucacza, skąd wywodzi się rodzina Hanichów – zawiózł mu specjalnie wykonaną replikę zabytkowego obrazu Matki Boskiej Złotopotockiej (dzieło opolskiego artysty malarza Macieja Maciucha), którego oryginał, wywieziony w 1945 r. w czasie powojennej repatriacji Polaków, znajduje się obecnie w kościele parafialnym w Wabienicach k. Bierutowa, pow. Oleśnica, na Dolnym Śląsku (w archidiecezji wrocławskiej).

W latach pracy kurialnej i radiowej udzielał się także duszpastersko, m.in. głosząc konferencje i kazania dla młodzieży, dla sióstr zakonnych oraz ok. 60 serii nauk misyjnych i rekolekcyjnych w Wielkim Poście i Adwencie w wielu parafiach diecezji opolskiej i gliwickiej.

Zorganizował i poprowadził w tym czasie kilka pielgrzymek ogólnodiecezjalnych: księży – do sanktuarium w Lourdes (1987) i na dawne Kresy Wschodnie (Ukraina – 1987, 1989) oraz osób świeckich – do Rzymu (1987) i do Ziemi Świętej (1992).

2. Twórca, budowniczy i pierwszy dyrektor radia diecezjalnego w latach 1993-2003

W latach 1993–2003 był twórcą, budowniczym i pierwszym dyrektorem opolskiego radia diecezjalnego (społecznie, tzn. bez pobierania oddzielnego wynagrodzenia w radiu, gdyż nadal formalnie był pracownikiem Kurii Diecezjalnej, gdzie pobierał „najniższą krajową” pensję – w latach 1977–2003 było to od 500 do 700 zł „na rękę” + ubezpieczenie, składka emerytalna i dwupokojowe mieszkanie służbowe).

Radio to funkcjonowało od 1994 r. najpierw pod nazwą Diecezjalne Radio „Góra św. Anny”, następnie, po pierwszej zmianie nazwy rozgłosił w 1998 r., jako

Radio „PLUS” Opole, a obecnie – po kolejnej zmianie nazwy w 2014 r. – jako Radio „DOXA”.

Wybudowana staraniem ks. Hanicha siedziba rozgłośni diecezjalnej, należąca do najnowocześniejszych w Polsce, mieści się w – zakupionych wraz z gruntem na własność diecezji w 2003 r. – dwu zabytkowych XVIII-wiecznych kamienicach mieszczańskich, z należącymi do najstarszych w Opolu sklepieniami piwnicznymi z 1626 r., które przy tej okazji zostały zrewitalizowane, przy pełnym zachowaniu wymogów konserwatorskich. Kamienice te mieszczą się przy ul. B. Koraszewskiego 7-9, w ścisłym centrum opolskiej starówki, pomiędzy ratuszem i rynkiem a katedrą opolską. Kamienice te w momencie zakupu były w tak złym stanie technicznym (przez lata były pustostanem i ulegały powolnej dewastacji i budowlanej degradacji, przeobrażając się nieomal w ruinę, zagrażającą katastrofą budowlaną), że nie dało się ich zrewitalizować przy zachowaniu oryginalnej substancji materialnej. Dlatego, za zgodą władzy konserwatorskiej, mogły zostać wyburzone do poziomu zero (przy zachowaniu oryginalnych XVII-wiecznych sklepień piwnicznych) i od podstaw odbudowane w nowej substancji materialnej, z wiernym odtworzeniem jedynie XVIII-wiecznej elewacji frontальной (od strony ul. B. Koraszewskiego), natomiast cała reszta i wnętrze budynku, zlokalizo-

wana w głębi ul. Krupniczej, została wzniesiona już z uwzględnieniem funkcji współczesnych i z pełną adaptacją do potrzeb nowo powstającej rozgłośni radiowej (1994–1997), z tym że pomieszczenia na parterze budynku zostały przeznaczone pod wynajem przez zewnętrznych użytkowników komercyjnych, aby czynsz pochodzący z tego tytułu mógł na bieżąco zasilać skromny budżet rozgłośni.

Był też pomysłodawcą i budowniczym nowoczesnej infrastruktury technicznej tego radia mieszczącej się tak w budynku rozgłośni, jak i poza nim – chodzi tu o sieć sześciu nadajników z antenami radiowymi rozmieszczonymi na całym obszarze Opolszczyzny, a zainstalowanymi: na kominie Elektrowni „Opole” w Brzeziu k. Dobrzecia Wielkiego (i to na zasadzie wyłączności, a wszystko dzięki życzliwości nieżyjącego już budowniczego i pierwszego prezesa tej elektrowni, śp. Józefa Pękali), na własnym diecezjalnym maszcie w Wysokiej k. Góry św. Anny (specjalnie wybudowanym w tym celu na pozyskanej na własność radia od gminy Leśnica półhektarowej działce gruntu zlokalizowanej obok tamtejszej państwowej stacji telekomunikacyjnej) i na wieżach kościołów w Nysie, Raciborzu, Oleśnie i Dobrodzieniu, oraz ośmiu autostradowych znaków drogowych z częstotliwością opolskiego radia diecezjalnego 107,9 MHz, ustawionych przy każdym z wjazdów na opolski odcinek autostrady A4 – je-

dynych jak dotąd radiowych znaków drogowych znajdujących się na autostradzie A4 w granicach województwa opolskiego od 25.07. 2001 r., czyli od czasu oddania jej do użytku.

Łączna wartość budowy rozgłośni diecezjalnej i jej infrastruktury terenowej, ukończonej w połowie 1996 r., to 27 mld starych złotych, z czego 23,5 mld pozyskano w 1994 r. w formie dotacji z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, a 3,5 mld ks. A. Hanich pozyskał od zaprzyjaźnionych sponsorów.

Był też organizatorem i redaktorem naczelnym zespołu dziennikarskiego i twórcą koncepcji programowej tego radia (w tym także pomysłodawcą niezwykle popularnej cosobotniej audycji regionalnej w gwarze śląskiej pt. „Nasz Śląsk” oraz audycji ekumenicznej „Echo ewangelickie”, prowadzonej kompetentnie i z niezwykłym zaangażowaniem przez ówczesnego proboszcza parafii ewangelicko-augsburskiej w Opolu, pastora dr. Mariana Niemca, obecnie biskupa ewangelicko-augsburskiej diecezji katowickiej), którym do września 2003 r. kierował jako jego pierwszy dyrektor.

„*Kronikarz Gminy Prószków*” z marca 2007 r. opisał ten jedenastoletni „radiowy” okres działalności ks. A. Hanicha, na podstawie udzielonego przezeń wywiadu, w następujący sposób:

„Po upadku systemu komunistycznego (w 1989 r.), pod koniec 1992 r. bp A. Nossol zlecił ks. A. Hanichowi misję stworzenia od podstaw diecezjalnej rozgłośni radiowej, która w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej, będąc profesjonalnym medium, miała być nowoczesnym instrumentem nowej ewangelizacji.

Trzeba pamiętać, że przed 1989 r., w PRL-u, poza kilkoma czasopismami, Kościół w Polsce nie dysponował ani radiem ani telewizją. Wtedy nie było takich możliwości. Skoro jednak w nowym ustroju demokratycznym stało się to możliwe, każda diecezja w Polsce indywidualnie przystąpiła do tworzenia swojego własnego radia. Rozgłosnie diecezjalne powstawały wówczas żywiołowo i działały na różnym poziomie organizacyjno-technicznym, w zależności od możliwości finansowych, realizowały przy tym różne formuły programowe. Powstało też znane wszystkim, należące do zakonu redemptorystów, «Radio Maryja» kierowane przez o. T. Rydyka.

Chcąc stworzyć nowoczesne radio ewangelizacyjne na Śląsku Opolskim, uwzględniające istniejące tu realia społeczne, trzeba było najpierw wykreować własną, oryginalną wizję radia i zorganizować to radio całkowicie od podstaw: uzyskać prawo obecności w eterze, czyli pozyskać własną częstotliwość fal ultrakrótkich do emisji programu, zaprojektować i przystąpić do budowy budynku rozgłośni, wyposa-

żyć go w wysokiej klasy sprzęt i urządzenia radiowe najnowszej generacji, stworzyć założenia programowe, skompletować jak najlepszy zespół dziennikarzy i podjąć wreszcie emisję programu, dochodząc w krótkim czasie do emisji całodobowej.

Jeszcze wtedy nie było Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, była wówczas inna instytucja państwowa – Państwowa Agencja Radiokomunikacyjna, która przydzielała częstotliwości fal radiowych i określała moc nadajników. Kiedy więc przydzielono nam częstotliwość 107,9 UKF, znajdującą się prawie na krawędzi radiowej skali fal ultrakrótkich, odezwały się wówczas głosy narzekania, że radio diecezjalne nie będzie prawie słyszalne, bo mało kto miał wówczas w domu odbiornik radiowy z zakresem fal UKF. Takie to były czasy... Po czasie okazało się to jednak być dobrym rozstrzygnięciem, bo uzyskana wówczas częstotliwość diecezjalna, dzięki temu że znajduje się niemal na krawędzi skali UKF, nie jest zakłócana przez inne radiostacje emitujące na pobliskich częstotliwościach fal UKF, co czyni radio diecezjalne dobrze słyszalnym we wszystkich miejscach diecezji.

O pozyskanie środków finansowych na utworzenie radia diecezjalnego zwrócono się do Fundacji Współpracy Polsko–Niemieckiej (FWPN), która w tamtym czasie była dość zasobna w finanse. Fundacja ta została powołana do życia przez rządy Polski

i Niemiec po Mszy św. polsko-niemieckiego pojednania celebrowanej przez bpa A. Nossola w Krzyżowej 12.11.1989 r. z udziałem premiera T. Mazowieckiego i kanclerza H. Kohla, a jej głównym zadaniem była konwersja wielomiliardowego zadłużenia Polski wobec Niemiec z okresu gierkowskiego na dotacje finansowe projektów służących porozumieniu i współpracy obu krajów. Zuwagi na to, że śląsko-opolski teren zamieszkuje również mniejszość niemiecka, sprawa dotacji na mającą tu powstać radiostację kościelną, w założeniach otwartą na całe bogactwo kulturowe tej ziemi, także na niemieckość, mieściła się w statutowym zakresie działań, które ta właśnie fundacja wspierała finansowo.

Trwające ponad rok trudne starania w fundacji, wydawało się że prawie beznadziejne ze względu na niechęć do tego projektu ze strony polskich członków zarządu fundacji – dodajmy, że strona niemiecka była życzliwa tej sprawie – a trzeba pamiętać, że wówczas w Polsce żywe były resentymenty antyniemieckie, które wtedy uległy jeszcze wzmocnieniu przez lęki związane z gwałtownymi postępami niemieckości na Opolszczyźnie, czego przejawem było wprowadzenie wówczas w krótkim czasie w ponad 200 śląskich parafiach diecezji opolskiej Mszy św. w języku niemieckim – zakończyły się nieoczekiwanie pomyślnie, tzn. zmianą stanowiska polskich członków zarządu fundacji „na tak”. Wpływ na to

miały bez wątpienia także trudne rozmowy podjęte z nimi osobiście przez ks. A. Hanicha. Dnia 22 marca 1994 r. – a więc kilka zaledwie dni po uchwaleniu przez Sejm Rzeczypospolitej historycznej ustawy o utworzeniu Uniwersytetu Opolskiego z Wydziałem Teologicznym – diecezja opolska zanotowała na swoim koncie drugi wielki sukces – uzyskano z fundacji znaczną dotację finansową, która umożliwiła powołanie radia kościelnego w Opolu.

Dlatego też w tym samym dniu 22 marca 1994 r., dekretem biskupa opolskiego utworzone zostało formalnie Diecezjalne Radio „Góra św. Anny” w Opolu, któremu została nadana kościelna osobowość prawna.

Otrzymane środki finansowe z FWPN miały przeznaczenie celowe, tzn. musiały być skierowane wyłącznie na zakup sprzętu radiowego oraz na przygotowanie siedziby rozgłośni.

Początkowo myślano o tym, aby redakcję, maszt antenowy i nadajniki radia umieścić na Górze św. Anny nie tylko z racji symbolicznego znaczenia tego miejsca, ale przede wszystkim z powodu znakomitej lokalizacji i świetnych warunków propagacji fal nadajnika z anteny nadawczej. Jednak oddalenie od Opola (ok. 30 km) i związane z tym niedogodności komunikacyjne (głównie dla pracowników i gości mającej powstać rozgłośni) spowodowały zaniechanie tego pomysłu.

Powstała zatem nowa koncepcja radia diecezjalnego, która zakładała umiejscowienie w Opolu już tylko samej siedziby redakcji, zaś na kominie Elektrowni „Opole” w Brzeziu k. Dobrzecza Wielkiego głównej anteny i nadajnika radiowego, do którego sygnał radia miał być przesyłany radiolinią z wieży katedralnej w Opolu.

W związku z tym zaczęły się poszukiwania odpowiednich pomieszczeń dla redakcji rozgłośni w centrum Opolą, w pobliżu kościoła katedralnego.

Ponieważ nie znaleziono pomieszczeń dających możliwość trwałego działania i perspektywicznego rozwoju rozgłośni, dlatego we wrześniu 1994 r. bp A. Nossol zaakceptował pomysł dyrektora radia, ks. A. Hanicha, aby odkupić od prywatnych właścicieli dwie stare, zrujnowane zabytkowe kamienice mieszczące w samym centrum opolskiej starówki, przy ulicy B. Koraszewskiego 7-9 w Opolu – pomiędzy kościołem katedralnym a rynkiem i ratuszem miejskim – i aby po ich wyburzeniu wznieść na tym miejscu nową siedzibę radia diecezjalnego. Formalności związane z zakupem kamienic odbyły się bardzo szybko – trwały zaledwie jeden dzień.

Na czas budowy nowej siedziby studio radiowe ulokowano w zaadaptowanych do tego celu pomieszczeniach mieszkalnych w domu katechetycznym przy

placu Katedralnym 4 w Opolu, gdzie od Wielkanocy, 15 kwietnia 1995 r., przez pierwsze dwa lata funkcjonowania rozgłośni, odbywała się produkcja i emisja programu.

Program radia był dziełem entuzjazmu i wysiłku twórczego kilkunastu młodych pasjonatów, osób świeckich, którzy dość szybko opanowali tajniki radiowego warsztatu dziennikarskiego, i dzięki którym Radio „Góra św. Anny” zaczęło być liczącym się nadawcą w regionie.

Szukając środków materialnych, umożliwiających pełną realizację budowy i wyposażenia nowej siedziby radia, dyrektorowi rozgłośni udało się pozyskać dodatkowo znaczną pomoc finansową od wielu życzliwych osób i instytucji, gdyż środki finansowe uzyskane z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej nie wystarczyły na pokrycie wszystkich kosztów tego wielkiego, pionierskiego przedsięwzięcia.

Udało mu się wówczas bardzo korzystnie zakupić na własność diecezji także przylegające do nowo nabytej posesji radia w samym centrum Opola trzy parcele oraz znajdujące się na nich stare, zrujnowane budynki mieszkalne przy ul. Szpitalnej (w obrębie ulic: Młyńskiej i Krupniczej), w których – po ich wyburzeniu i odbudowie – mieści się obecnie centrala Caritas Diecezji Opolskiej i Biblioteka Polsko-Niemiecka. Udało się również zdobyć (i to nieodpłatnie) na własność Kościoła – dla potrzeb radia – sporą połąć

(ok. 47 ha) ziemi ornej wysokiej klasy w pobliżu Opola (w Zimnicach Małych) – z państwowego zasobu pope-geerowskich gruntów rolnych, będących w dyspozycji Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.

W rezultacie koordynowanych przez dyrektora rozgłośni prac budowlanych w ciągu 2,5 roku powstał nowy obiekt rozgłośni przy ul. B. Koraszewskiego 7-9 w Opolu – dwie odrestaurowane (odbudowane od podstaw) historyczne kamienice mieszczańskie, znakomicie wkomponowane w zabytkową architekturę opolskiej starówki, a przy tym obiekt spełniający wszelkie wymogi profesjonalnej rozgłośni radiowej, który pod względem osiągniętego standardu technicznego plasuje opolskie radio diecezjalne w czołówce najbardziej nowoczesnych radiostacji katolickich w Polsce.

Podczas uroczystości poświęcenia nowej siedziby radia, która odbyła się dnia 16 października 1997 r., wieńcząc tym samym cały niezwykle trudny proces budowlano-inwestycyjny szczęśliwie doprowadzony do końca, bp A. Nossol w okolicznościowym kazaniu wygłoszonym w opolskiej katedrze przywołał słowa Ojca św. Jana Pawła II, pochodzące z jego przesłania skierowanego do Episkopatu Polski w czasie podczas pielgrzymki do Ojczyzny w 1997 r.: „Istnieje potrzeba obecności Kościoła w środkach przekazu. Za ich pośrednictwem bowiem Kościół wchodzi w dialog ze światem i przy ich pomocy może kształ-

tować sumienie człowieka. Musimy dotrzeć do świata z tym, co Kościół ma najlepszego do zaoferowania, szanując godność osoby ludzkiej i uwrażliwiając na odpowiedzialność przed Bogiem”.

Utworzenie rozgłośni diecezjalnej było przedsięwzięciem pionierskim, wymagającym wielkiej wyobraźni i nie cofającej się przed ryzykiem osobistej odwagi oraz ciężkiej pracy jej pierwszego dyrektora; było także pouczającym doświadczeniem, zdobywanym niekiedy także metodą prób i błędów, i okupionym ogromnymi stresami, ale per saldo opłaciło się – w ciągu 2,5 roku powstało radio diecezjalne, które zyskało dość liczne grono słuchaczy i działa do dzisiaj”.

Gdy po 11 latach działalności radiowej, we wrześniu 2003 r. ks. A. Hanich złożył rezygnację, aby przejść na urlop habilitacyjny (był na nim od września 2003 do lutego 2007 r. – i w tym czasie powstała jego monumentalna naukowa trylogia historyczna: *Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945–1946* (Opole 2008), *Martyrologium duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach II wojny światowej* (Opole 2009) i *Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946* (Opole 2009)), pozostawił rozgłośnię diecezjalną w niezłej kondycji finansowej, zabezpieczając jej funkcjonowanie na prawie rok do przodu (pół miliona zł na rachunku bankowym!). Udało mu się w

2001 r. załatwić przedłużenie na kolejnych siedem lat koncesji radiowej na rozpowszechnianie programów radiowych w technologii analogowej w pasmie FM udzielonej diecezji opolskiej w 1994 r., a naliczona nam przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji za każdym razem jednorazowa kilkuset tysięcy opłata koncesyjna została nam – jako jedynej diecezji w Polsce – decyzją Przewodniczącego KRRiT – za każdym razem (czyli dwukrotnie) umorzona. Pozostawił też w nowo wzniesionej rozgłośni, przekazując w darze do biblioteki radiowej, swój prywatny, liczący kilka tysięcy woluminów, cenny bibliofilski księgozbiór.

3. Pomysłodawca i budowniczy pierwszego na Opolszczyźnie pomnika św. Jana Pawła II na Górze św. Anny w 2000 roku

W roku 2000 - roku jubileuszu 2000-lecia chrześcijaństwa, ks. A. Hanich był pomysłodawcą, inicjatorem i budowniczym pierwszego na Śląsku Opolskim pomnika papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny, uroczyscie odsłoniętego podczas dorocznej wielotysięcznej pielgrzymki mężczyzn w niedzielę 25.06.2000 r. jako votum Opolszczyzny za historyczny pobyt Ojca św. w annogórskim sanktuarium w dniu 21.06.1983 r.

W związku z tym zorganizował ogólnospołeczną (w skali województwa opolskiego) zbiórkę pieniędzy na ten cel, która przyniosła w gotówce 170 tys. złotych - zaś łączna wartość całej tej inwestycji w gotówce, darach materialnych i społecznej pracy wykonawców, głównie kilku pracowników opolskiej firmy POLBAU bezinteresownie oddelegowanych do tej roboty wraz z ciężkim sprzętem przez właściciela firmy Andrzeja Dudę przy trwającej trzy miesiące budowie pomnika i jego otoczenia wyniosła 600 tys. złotych.

Zrealizowany według wybranego przez ks. A. Hanicha projektu, autorstwa jednego z najwybitniejszych współczesnych polskich rzeźbiarzy, prof. Gustawa Zemły z warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, a uchodzący w powszechnej opinii za jeden z najbardziej udanych w Polsce, annogórski pomnik Jana Pawła II (autorzy architektonicznej koncepcji budowy pomnika i ukształtowania terenu wokół niego: pp. architekci Krystyna i Jacek Kucharzewscy z Opola, którzy projekt wykonali nieodpłatnie!), posadowiony na specjalnie wzniesionym na zboczu góry kopcu (o mocnym żelazo-betonowym fundamencie), na szczycie którego uformowano wieloboczny placyk wyłożony granitem, w pośrodku z niskim ośmiobocznym cokołem murowanym, olicowanym płytami z szarego strzegomskiego granitu, ze ścianami bocznymi rozszerzającymi się u dołu, usytuowany w samym centrum miejscowości

Góra św. Anny, z lewej strony u podnóża głównego wejścia do sanktuarium (ale na należącej do gminy Leśnica działce, która przylega do terenu klasztornego), jest nie tylko upamiętnieniem papieskiej wizyty na tym miejscu (mówi o tym umieszczona na cokole pomnika – z boku – dedykacja: „*Ojcu św. Janowi Pawłowi II, Pielgrzymowi na Górę św. Anny w dniu 21 czerwca 1983 r. – Śląsk Opolski, 25 czerwca 2000 r.*”), ale jest również i artystycznym wyrazem teologii papiestwa.

Jest bowiem czytelną aluzją do słów Jezusa, skierowanych do pierwszego z Apostołów, św. Piotra: „*Ty jesteś Piotr–Opoka i na tej Opoce zbuduję mój Kościół*” (Mt 16,18; imię Piotr, po łac. Petrus – pochodzi od greckiego i łacińskiego słowa: petra–skała, opoka).

Zgodnie z taką koncepcją, spiżowy posąg Jana Pawła II w szatach pontyfikalnych, z pastorałem papieskim w lewej dłoni i z prawą ręką uniesioną wysoko w geście pozdrowienia (wys. posągu 3,90 m, waga odlewu z brązu, wykonanego w Gliwickich Zakładach Urządzeń Technicznych – 1.300 kg), jego twórca, prof. G. Zemła, ustawił na skale, przy czym dolna część posągu Ojca św. materializuje się w kształty zbliżone załomom skalnym, gdyż postać Papieża nie ma nóg, ale jak gdyby wyłania się ze skały, stanowiącej z postacią Papieża organiczną całość. Wspomniane słowa Jezusa: „*Ty jesteś Piotr–Opoka*”, zastosowane tu jako inskrypcja pomnikowa, są niewątpliwie najbardziej trafnym

podpisem do takiej ideowej i artystycznej symboliki annogórskiego monumentu.

Na ornacie posągu papieża artysta umieścił wizerunek Jezusa Miłosiernego, znany z wizji św. Faustyny Kowalskiej. Jezus Miłosierny jest bowiem przesłaniem Kościoła dla świata na wiek XXI.

Warto zauważyć, iż po kanonizacji Jana Pawła II (27.04.2014 r.) nie jest to już tylko pomnik naszego Wielkiego Rodaka, ale i figura Świętego, która przydaje sanktuarium annogórskiemu nowego, współczesnego elementu dewocyjnego, ideowego i artystycznego i czyni je bardziej atrakcyjnym dla kolejnych pokoleń pątników.

W liście dziękczynnym, skierowanym do ks. A. Hanicha w dniu 27.06.2000 r. - dwa dni po uroczystości odsłonięcia i poświęcenia pomnika - ówczesny wojewoda opolski Adam Pęzioł napisał:

„Czcigodny Księżę Doktorze, proszę o przyjęcie wyjątkowych i najszczerzych wyrazów podzięk za wzniesienie pomnika Ojca św. Jana Pawła II na Górze św. Anny. To przede wszystkim dzięki Księdzu powstała myśl upamiętnienia pomnikiem wzniesionym w annogórskim sanktuarium pobytu Ojca św., naszego wielkiego Rodaka, na Śląsku Opolskim przed 17 laty. To Ksiądz Doktor był jedynym spiritus movens całego procesu inwestycyjnego, sam organizując i prowadząc zbiórkę pieniędzy i środków materiałowych na ten cel, osobiście kierując niezwykle trudną

w sensie inżynierskim budową fundamentów i całego ukształtowania terenu, wybierając wreszcie model pomnika, który należy do najbardziej udanych. Cały ten wspaniały efekt, który kosztował ok. 600 tys. zł i którego podniosły finał - uroczyste odsłonięcie i poświęcenie w dniu 25 czerwca 2000 r. - był również naszym udziałem, to głównie zasługa Księdza Doktora. Mimo różnych przeciwności pomnik jednak powstał, aby jeszcze bardziej rozślawiać tę świętą górę ziemi śląskiej. Za to raz jeszcze najserdeczniej dziękuję! Z wyrazami głębokiego szacunku Adam Pęziół”.

4. Proboszcz w Prószkowie i Przysięczy w latach 2007-2018

Od 18.03.2007 r. do 30.11.2018 r., a więc przez 11,5 lat, był proboszczem liczącej około 2,5 tys. mieszkańców parafii św. Jerzego w Prószkowie k. Opola. Oto ważniejsze dokonania tego czasu.

– Sprawy duszpasterskie

Od początku starał się być blisko swoich parafian, był łatwo i ogólnie dostępny i szeroko otwarty na ludzi - stworzył atmosferę życzliwości i zaufania pomiędzy kapłanem-duszpasterzem i wiernymi.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności parafialnej, stale wzbogacał ofertę duszpasterską o elementy, których dotychczas w Prószkowie nie było,

bo „chciał parafię nie zwijać, ale rozwijać”. Wartość dodaną w ciągu tych 11,5 lat stanowią wprowadzone w tym czasie:

- cosobotnia Msza św. wieczorna w Prószkowie jako pierwsza Msza niedzielna (od 2007 r.) - w ten sposób liczba Mszy św. niedzielnych i świątecznych w Prószkowie i Przysieczy wzrosła do 6.

- upowszechniona praktyka godnego przyjmowania komunii św. na stojąco przez wiernych podchodzących w dwu rzędach do prezbiterium, ze względu na utrudnione przez szczupłość miejsca tradycyjne przyjmowanie komunii św. przez wiernych przy balaskach w postawie klęczącej, którzy podchodząc do prezbiterium przyjmują Ciało Pańskie bądź do ust bądź na rękę (to ostatnie zostało poprzedzone pogłębionym objaśnieniem teologicznym i praktycznym przeciwczeniem z każdym z wiernych z osobna tej praktyki „na sucho”), a także wdrożenie prawidłowych postaw liturgicznych podczas celebracji Mszy św. (od 2007 r.).

- dawana regularnie okazja do spowiedzi św. w każdą sobotę i wigilię świąt nakazanych, przez obecność wszystkich trzech kapłanów działających na terenie parafii (proboszcz, wikary i kapelan miejscowego DPS-u) w konfesjonale w godz. od 17⁰⁰ do 18⁰⁰, co traktował jako przygotowanie do pełnego udziału w niedzielnej Eucharystii i do chrześcijańskiego przeżycia niedzieli i świąt (od 2007 r.).

- wprowadził cosobotnie nabożeństwo przed Mszą św. wieczorną o godz. od 17³⁰ – naprzemienienie – raz ku czci Matki Bożej Prószkowskiej (najczęściej był to śpiew dawniej nieznanych w Prószkowie Godzinek o Niepokalanym Poczęciu NMP), a po tygodniu, w kolejną sobotę – Koronka do Bożego Miłosierdzia (od 2007 r.).

- wprowadził Mszę św. za Ojczyznę w dniach świąt narodowych (3 maja i 11 listopada) (od 2007 r.).

- w zakresie duszpasterstwa mniejszości niemieckiej wprowadził drugą w miesiącu Mszę św. niedzielną w języku niemieckim (od 2007 r.).

- oprócz corocznych rekolekcji parafia przeżyła w tym okresie dwukrotnie misje święte, czyli wydłużone i pogłębione rekolekcje św. – w 2008 i 2017 r.

- doroczne rekolekcje dla młodzieży uczącej się w Pomologii przybrały też nową formę – odbywają się w tamtejszej sali gimnastycznej, po jednym dniu – w październiku, Adwencie i Wielkim Poście – w ramach zajęć lekcyjnych, przez dwie godziny lekcyjne; tym sposobem rekolekcje obejmują większość młodzieży uczącej się w Pomologii (od 2007 r.).

- od 2007 r., równolegle do liturgii parafialnej odprowadzanej w Prószkowie, wprowadził w Przysieczy paralelne sprawowanie obrzędów Triduum Sacrum, święcenie pokarmów wielkanocnych, rezurekcję i pasterkę Bożego Narodzenia, a także procesję Bożego Cia-

ła ulicami wioski w sam dzień tej uroczystości (dawniej procesja w Przysieczy odbywała się w niedzielę po uroczystości Bożego Ciała)

- od 2007 r. wprowadził udzielanie w jedną z niedziel pod koniec czerwca, tzn. na początek wyjazdów wakacyjnych, błogosławieństwa św. Krzysztofa, patrona kierowców, nad pojazdami i ich kierowcami, zmieniając tym samym utartą praktykę udzielania tego błogosławieństwa pod koniec lipca, gdy przypada kalendarzowy dzień św. Krzysztofa, a więc w środku wakacji, kiedy wielu parafian już nie ma na miejscu, ponieważ są na urlopie.

- od 2007 r. wprowadził regularną sprzedaż tygodnika katolickiego „Gość Niedzielny”, którego czytelnictwo w parafii z czasem spadło – początkowo, tj. w 2007/2008 r., rozprowadzano nawet do 100 egzemplarzy tygodniowo, a w 2018 r. już tylko 20.

- od 2007 r., w tygodniu poprzedzającym święta Bożego Narodzenia, wprowadził specjalną Mszę św. dla leśników – pracowników Nadleśnictwa Prószków i ich rodzin, zakończoną spotkaniem opłatkowym w siedzibie Nadleśnictwa.

- dla kościoła w Prószkowie udało mu się w 2008 r. pozyskać relikwie Krzyża św., oprawione w piękny relikwiarz w kształcie monstrancji z początków XX wieku, którymi udziela się błogosławieństwa

mszalnego w każdy piątek i które po Mszy św. podawane są wiernym do indywidualnego uczczenia.

- od 2008 r. podczas wielkopiątkowej liturgii Męki Pańskiej i w Prószkowie i w Przysieczy do adoracji krzyża podchodzą wszyscy wierni obecni w kościele i oddają mu głęboki pokłon, zaś po powrocie z liturgii do domu każdy ze czcią całuje krzyż, który posiada w swoim mieszkaniu.

- od 2008 r. w uroczystość Wszystkich Świętych podczas popołudniowej procesji zaduszkowej na cmentarzu wierni stają przy grobach swoich bliskich, za których modlą się na różańcu, który prowadzi jeden z księży w trakcie nabożeństwa z kazaniem zaduszkowym, a w tym czasie drugi kapłan wraz z ministrantem, ale już bez wiernych (z racji szczupłości miejsca – wąski chodnik na cmentarzu) przechodzi wśród grobów i kropi wodą święconą obecnych i groby (na znak chrzcielnej jedności ochrzczonych z Chrystusem Zmartwychwstałym).

- od 2008 r. zaprowadził i od tego czasu systematycznie prowadził, aktualizowaną na bieżąco, stronę internetową parafii, z cotygodniowym porządkiem nabożeństw, ogłoszeniami parafialnymi i całorocznym kalendarzem z intencjami mszalnymi, dzięki czemu każdy ma bezpośredni wgląd w aktualny stan spraw parafialnych i stan zamówionych intencji mszalnych.

Stronę tę każdego roku odwiedza ok. 25 tys. internautów.

- od 2008 r. sam przygotowywał pod względem treści i każdego miesiąca rozprowadzał (nieodpłatnie) w obu kościołach, drukowaną na papierze w opolskim wydawnictwie Solpress, gazetkę parafialną w formacie A5, w liczbie od 600 do 750 egzemplarzy, zawierającą miesięczny porządek nabożeństw. Przygotował też nową makietę (nowy kształt graficzny) tej gazetki na rok 2019.

- w omawianym okresie przybyło parafii sześciu nadzwyczajnych szafarzy komunii św. (po trzech w Prószkowie i w Przysieczy), a od 2010 r. parafialne grono ministrantów–chłopców zasilili dziewczęta jako ministrantki.

- w 2011 r. dla kościoła filialnego w Przysieczy udało mu się pozyskać od kard. S. Dziwisza relikwie św. Jana Pawła II. Relikwie te, oprawione w niezwykle piękny relikwiarz przedstawiający szczyt pastorału papieskiego w kształcie charakterystycznego krzyża, który obejmują splecione dłonie Jana Pawła II (siostra ks. A. Hanicha ofiarowała na ten cel ponad 4 kg srebrnego złomu!), uczyniły kościół w Przysieczy lokalnym sanktuarium tego Świętego Papieża, w którym od tego czasu regularnie, w jedną z niedziel każdego miesiąca, w godzinach wczesnopopołudniowych, przy dość licznych udziale wiernych, odprawiane jest tu nabo-

żeństwo ku czci św. Jana Pawła II - patrona małżeństw, dietności małżeństw i rodzin.

- od 2012 r., zamiast Mszy szkolnej w czwartki wieczorem, na którą przychodziło coraz mniej dzieci (których w ogóle jest coraz mniej, a ponadto mają one coraz więcej zajęć dodatkowych, a parafia jest rozległa, zaś rodzice do późna w pracy, a więc nie było komu tych dzieci przyprowadzić do kościoła, zwłaszcza o zmroku w porze jesiennozimowej), wprowadził rodzinną Mszę św. niedzielną ze specjalnym kazaniem dla dzieci o godz. 11¹⁵. Głosi się na niej kazania w sposób bardziej zrozumiały dla dzieci, kilkuosobowa schola dziecięca śpiewa piosenkę na wejście, a podczas modlitwy powszechnej same dzieci formułują i wypowiadają intencje do mikrofonu, zaś na początku komunii św. wiernych przychodzą po specjalne błogosławieństwo kapłańskie (krzyżyk na czołe) – chodzi w tym o wyrobienie w dzieciach nawyku podchodzenia do komunii św. w przyszłości.

- od 2012 r. w jedną z niedziel miesiąca września, tzn. przed dniem św. Franciszka (4 października), wprowadził coroczne błogosławieństwo zwierząt i ich właścicieli w Prószkowie i Przysieczy, aby przez to uwrażliwić wiernych na humanitarne traktowanie tych naszych „braci mniejszych”.

- w 2012 r. dla kościoła w Przysieczy udało mu się bezkosztowo pozyskać (wartą 8 tys. euro) piękną

drewnianą rzeźbę (figurę) św. Huberta, patrona myśliwych (przywiezioną z Liege w Belgii, gdzie żył i działał św. Hubert), jako dar myśliwych całej Opolszczyzny dla świątyni w Przysieczy (niegdyś ludność Przysieczy trudniła się karczowaniem lasu i żyła z myślistwa!).

- w 2012 r. rozprowadził w parafii 240 egzemplarzy książeczki „Zwycięzca Śmierci”, zawierającej teksty liturgiczne nabożeństw Wielkiego Tygodnia oraz ponad 200 egzemplarzy modlitewnika „Droga do Nieba”, przy czym na półce pod chórem kościoła parafialnego znajduje się stale ponad 30 „dyżurnych” egzemplarzy tego modlitewnika, które można doraźnie pobierać do użytku w trakcie nabożeństw.

- od 2013 r. działają w parafii cztery Róże Różańcowe – trzy w Prószkowie, a jedna w Przysieczy.

- w 2016 r., w związku z ogłoszonym przez papieża Franciszka Rokiem Miłosierdzia, ułożył z modlitw odmawianych prywatnie przez św. Jana Pawła II i wydał własnym sumptem modlitewnik pt. „Mój Jezu, Miłosierdzie!”, który następnie rozdał bezpłatnie wśród parafian w liczbie ok. 1200 egzemplarzy.

- w 2016 r., przy pomocy księdza wikarego, zdigitalizował wszystkie parafialne księgi metrykalne, przekazując wykonane skany tych ksiąg również do Archiwum Diecezjalnego w Opolu, które udostępnia je zainteresowanym.

- zorganizował i poprowadził kilka pielgrzymek parafialnych do sanktuariów krajowych (m.in. na Jasną Górę, do Lichenia i innych) i zagranicznych (Lourdes–2008, 2011).

- od kilku lat parafia corocznie wspiera charytatywnie, przez organizowane w okresie Bożego Narodzenia zbiórki darów, Monarowski Dom Samotnej Matki i Dziecka w Zopowej w powiecie głubczyckim, a poprzez kolektę pasterkową i odpisywanie 1% procenta podatku w rocznym rozliczeniu podatkowym wspiera również diecezjalny Dom Samotnej Matki i Dziecka w Opolu–Grudziecach oraz Schronisko dla Bezdomnych im. św. brata Alberta w Bielicach k. Niemodlina (od kilku lat, każdego roku, na ostatniej stronie gazetki parafialnej w miesiącach od stycznia do kwietnia zamieszczany jest apel–prośba do wiernych w tej sprawie).

- nade wszystko jednak najważniejszą sprawą w ciągu tych 11,5 lat była zwyczajna kapłańska praca duszpasterska polegająca na regularnym, codziennym, sprawowaniu Mszy św. (tu ciekawostka: w niedzielę 26.08.2018 r. Msza św. w Przysieczy była nawet transmitowana na falach telewizji regionalnej TVP 3 Opole!), comiesięcznych odwiedzin chorych, udzielaniu chrztów, ślubów i prowadzeniu pogrzebów - wszystko to za dobrowolną ofiarę składaną przez wiernych (przez cały omawiany okres nie

pobierał żadnych opłat za miejsce pochówku na cmentarzu parafialnym i za czasokres istnienia grobów), na głoszeniu kazań, posłudze konfesjonatu, katechezie szkolnej, własnej modlitwie kapłańskiej za parafian i wielu indywidualnych spotkaniach duszpasterskich z osobami znajdującymi się w potrzebie i w konsekwencji niesieniu im wielorakiej pomocy, o czym wie tylko sam Bóg i zainteresowani.

– **Sprawy gospodarcze**

Substancja materialna parafii prószkowskiej, w swej masie zabytkowa, wymagała nieustannych, konserwatorsko uzgadnianych, remontów, zależnych od wielkości posiadanych środków finansowych, o które trzeba było ciągle zabiegać. Ponieważ najczęściej przekraczały one możliwości parafian, dlatego trzeba było ich szukać poza parafią („nie tylko o pomoc wiernych prosił, ale też sam od siebie do parafii wiele wносił”).

- w 2007 r. wyremontował gruntownie wnętrze ponad 300-letniego budynku plebanii (niestety, bez wymiany okien, bo konserwator zabytków nie wyraził wówczas na to zgody!). Remont polegał na całkowitej wymianie na nowe wszystkich podstawowych instalacji budynku plebanii, a więc instalacji elektrycznej, telefonicznej, wodnokanalizacyjnej i instalacji centralnego ogrzewania, na nowej aranżacji części pomieszczeń mieszkalnych na piętrze i wykonaniu

czterech nowych łazienek (do tej pory na plebanii była tylko jedna łazienka), pomalowaniu ścian, obniżeniu zbyt wysokich sufitów w pokojach mieszkalnych, odnowieniu podłóg we wszystkich pomieszczeniach wraz z położeniem nowej posadzki w hallu na parterze oraz wyposażeniu wszystkich pomieszczeń farskich w meble i niezbędne sprzęty domowe.

Łączne koszty remontu wnętrza i wyposażenia plebanii wyniosły około 200 tys. zł – z tego 100 tys. zł pochodziło od parafian, a drugie 100 tys. pozyskał od zaprzyjaźnionych darczyńców spoza parafii, którzy chcieli pozostać anonimowi.

- w 2007 r. odwilgocone zostały mury kościoła w Przysieczy przez wykonanie drenażu wokół świątyni (wykop drenażowy, położenie folii guziczkowej i rur drenażowych oraz zasypanie tego żwirem – zużyto na to ok. 40 ton żwiru), doprowadzeniu instalacji wodnej i kanalizacyjnej do kościoła. Nad zakrystią został położony nowy dach, a jedno z pomieszczeń gospodarczych przy zakrystii zostało zaadaptowane na sanitariat, którego tak bardzo brakowało.

Łączne koszty tego remontu wyniosły około 40 tys. zł – z tego 20 tys. zł pochodziło od Przysieczan, a drugie 20 tys. pozyskał od anonimowych darczyńców spoza parafii.

- w 2008 r. w Prószkowie wykonane zostały prace inwentaryzacyjne dotyczące budynku kościoła (warte

kilkadzieсят tysięcy złotych, a wykonał je bezkosztowo, „po przyjaźni”, znany i uznany opolski fachowiec w dziedzinie budownictwa, natomiast prószkowiec, wykładowca Politechniki Opolskiej, dopełnił tego dzieła w 2014 r., dokonując również nieodpłatnie nadzwyczaj precyzyjnego pomiaru wnętrza kościoła, przez odwzorowanie wnętrza świątyni przy pomocy najnowocześniejszego skanera laserowego z precyzją pomiaru około 3 milimetrów), aby na tej podstawie można było sporządzić fachową dokumentację techniczną budynku kościoła, która jest niezbędna we wszelkich procedurach ubiegania się o środki zewnętrzne na ratowanie tego zabytku.

- w 2008 r. powiększony został teren obu cmentarzy parafialnych – w Prószkowie przez bezkosztowe pozyskanie od Gminy Prószków i przyłączenie działki cmentarnej przylegającej do dotychczasowego cmentarza kościelnego; obecnie cały cmentarz w Prószkowie jest własnością parafii oraz powiększenia terenu cmentarza parafialnego w Przysieczy przez nabycie od Gminy Prószków działki o pow. 0,5 ha przylegającej do dotychczasowego terenu kościelnego. Obecnie powiększony teren kościelny w Przysieczy (obejmujący dotychczasowy cmentarz wraz z kościołem i dokupioną działkę) obejmuje 1 ha powierzchni.

Koszty powiększenia cmentarza w Przysieczy (tzn. nabycie na własność parafii działki o pow. 0,5 ha) wy-

niosły około 30 tys. zł, które w większości pochodziły od Przysieczan.

- w 2008 r. dzięki finansowemu wsparciu ze strony kilkunastu parafian, przybyło parafii 14 nowych ornatów mszalnych (tzw. gotyckich), które uszyte zostały z użyciem najpiękniejszych elementów ze starych ornatów (tzw. romańskich), które niszczały dotąd, leżąc bezużytecznie w komórcie na chórze kościelnym. Doszły do tego kolejne nowe ornaty i szaty ministranckie, nabywane sukcesywnie bądź ofiarowane przez parafian w ciągu tych jedenastu lat.

- w 2008 r. dla kościoła w Prószkowie udało mu się odnowić dwa uszkodzone zabytkowe kielichy mszalne oraz odzyskać zaginiony zabytkowy srebrny kielich mszalny z dedykacją dla ks. Emila Sukatscha, proboszcza w Prószkowie przed ks. H. Kwiotkiem, który nie wiadomo w jakich okolicznościach, najpewniej podczas zawieruchy wojennej, znalazł się aż w diecezji łomżyńskiej (w miejscowości Łoje).

- w 2008 r. dla kościoła w Prószkowie poddał konserwacji XVIII-wieczny obraz olejny Matki Boskiej z Dzieciątkiem (typ Hodegetrii) na płótnie, odnaleziony na strychu farskim, który umieszczony został na widocznym miejscu na bocznej ścianie świątyni parafialnej – do kultu wiernych, jako wizerunek Matki Boskiej Prószkowskiej, Patronki Prószkowa.

Poddał również konserwacji XVIII-wieczny duży drewniany krucyfiks znajdujący się dotąd w hallu na parterze plebanii, który umieścił przed głównym ołtarzem w kościele parafialnym. W ten sposób bliskość krzyża z ołtarzem nabiera wyjątkowej wymowy symbolicznej – ukrzyżowany Zbawiciel zdaje się kierować zwieszoną głowę i spojrzenie ku środkowi ołtarzowego stołu ofiarnego, na którym dokonuje się przeistoczenie chleba i wina w Ciało i Krew Pańską, co podkreśla jedność Ofiary Krzyża Chrystusowego i Ofiary Eucharystycznej, czyli Mszy św., która jest sakramentalnym uobecnieniem Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Pańskiego.

Łączne koszty konserwacji obrazu i krzyża wyniosły 18 tys. zł, które pozyskał od anonimowych darczyńców spoza parafii.

- w 2008 r. dla kościoła w Przysieczy poddał konserwacji mocno zniszczony XVIII-wieczny krucyfiks z najstarszej kapliczki wiejskiej przy ul. Strażackiej w Przysieczy, który po renowacji, jako dziedzictwo wiary ojców, został również uroczyście intronizowany w kościele przysieckim. Koszty konserwacji krzyża wyniosły 3 tys. zł – pozyskał je od anonimowych darczyńców spoza parafii.

W 2008 r. dla kościoła w Przysieczy poddał również konserwacji drewnianą rzeźbę Piety (tj. Matki Boskiej Bolesnej trzymającej w ramionach martwe

ciało Jezusa po zdjęciu z krzyża) z przełomu XIX i XX wieku, która po renowacji została umieszczona w zakrystii kościoła w Przysieczy. Był to jego osobisty dar dla kościoła w Przysieczy. Koszty konserwacji Piety wyniosły 2 tys. zł – pozyskał je od anonimowych darczyńców spoza parafii.

- w 2008 r. pozyskał nieodpłatnie na własność parafii, jako jej materialne zabezpieczenie, na mocy ustawy regulującej stosunki Państwo–Kościół z maja 1989 r., 13,6325 ha ziemi rolnej, położonej w miejscowości Sarny Wielkie, gm. Niemodlin, nad rzeką Nysą Kłodzką (działki nr 64/2 i 53/1) oraz (w 2009 r.) 0,4 ha łąki w miejscowości Surowina, w gminie Łubniany.

Czynsz z uprawy ziemi rolnej w Sarnach Wielkich (6–7 tys. zł), płacony przez dzierżawcę, Spółdzielnię Rolniczą w Wydrowicach k. Niemodlina, zasila co-rocennie finanse parafii.

- w 2009 roku (od czerwca do października) dokonał wymiany pokrycia dachu (wymiana więźby dachowej i wszystkich dachówek na nowe, wysokiej klasy, dachówki) na budynku świątyni parafialnej w Prószkowie i zadaszenia przybudówek (zakrystia, loża kolatorska, klatka schodowa na chór), wytrucia kołatka w więźbie dachowej, zainstalowanie nowej instalacji odgromowej i nowych rynien na budynku

kościół oraz renowacji szczytu murów i wieży kościoła w Prószkowie.

Koszty tego remontu wyniosły 530 tys. zł – z tego 466 tys. pozyskał z dotacji ministerialnej i gminnej, a kolejnych 64 tys. zł pochodziło z ofiar parafian. Ponadto projekt budowlany, warty ponad 20 tys. zł i dokumentację grantową pozyskał bezkosztowo – wykonał je nieodpłatnie, wspomniany już wybitnej klasy inżynier budownictwa.

- w 2009 roku (od czerwca do października) dokonał również generalnego remontu kościoła filialnego w Przysieczy, w którym obecnie, za wyjątkiem murów, organów i stacji Drogi Krzyżowej, wszystko jest nowe.

Kościół w Przysieczy otrzymał wówczas: nowe ogrzewanie (podłogowe) z piecem grzewczym, nową granitową posadzkę, odwilgocenie ścian od wewnątrz (poprzez tzw. iniekcje i nasączenie murów na poziomie posadzki specjalnym preparatem izolującym, który hamuje proces zawilgocenia ścian) i drenaż murów kościoła od zewnątrz, wymalowanie wnętrza świątyni, wymianę kabli elektrycznych i całkowicie nowe nagłośnienie i oświetlenie, nowe ołtarze: główny (otrzymany w darze, a pochodzący z kościoła parafialnego St. Dionysius w Nordwalde w diecezji Münster), boczny (ze zlikwidowanej kaplicy sióstr służebniczek leśnickich w Tworogu), stół eucharystyczny czyli ołtarz „twarzą do ludzi” wraz z ambon-

ką, a w głównym ołtarzu nowe obrazy, m.in. kopia Piety El Greco (wykonana przez artystę–malarza Edwarda Szczapowa z Opola) i figury: Zmartwychwstałego Jezusa, św. Jana Marii Vianneya–patrona proboszczów (z racji Roku Kapłańskiego) i św. Ojca Pio z Pietrelciny (wykonany przez artystę–rzeźbiarza Mariana Korczyka z Radzyna Podlaskiego, woj. lubelskie) oraz zabytkowa XIX–wieczna płaskorzeźba „Ukoronowanie Najświętszej Maryi Panny”, nowe tabernakulum, „papieski” krzyż procesyjny, sedilia, księgi liturgiczne, świeczniki i chodniki, a w kościele nowe ławki dla wiernych, dębowe schody na chór i konfesjonał oraz wyświetlacz numerów pieśni z modlitewnika „Droga do nieba”, ozdobne kraty drzwiowe i okienne, zaś na kościele nowe pokrycie dachowe dachówką o najwyższej jakości wraz z odgromnieniem i uziemieniem (czyli z tzw. bednarką wkopaną do ziemi dookoła kościoła) oraz wymalowanie elewacji kościoła od zewnątrz i pokrycie blachą miedzianą szczytu wieży, a także wymalowanie i wyposażenie w nowe meble zakrystii oraz wybudowanie nowej dzwonnicy z trzema nowymi dzwonami (oprócz dotychczasowej sygnaturki na wieży kościoła), wśród których są dwa przedwojenne dzwony, przeniesione z nieczynnego kościoła poewangelickiego w Prószkowie.

Łączne koszty remontu kościoła w Przysieczy wyniosły 350 tys. zł – z tego 330 tys. pozyskał od

anonimowych darczyńców spoza parafii, a kolejnych 20 tys. zł od parafian z Przysieczy. Ponadto projekt budowlany, warty ponad 20 tys. zł, pozyskał bezkosztowo – wykonał go nieodpłatnie wspomniany inżynier budownictwa.

- w 2010 r. dla kościoła w Prószkowie dokonał profesjonalnej konserwacji dwóch dużych, mocno nadgryzionych przez kołatka, zabytkowych rzeźb drewnianych, znajdujących się w kościele parafialnym w Prószkowie: figury św. Jana Nepomucena i figury św. Franciszka Ksawerego.

Łączne koszty tej konserwacji i renowacji wyniosły 34 tys. zł – pozyskał je ze Starostwa Powiatowego – 19 tys. zł i Urzędu Marszałkowskiego – 15 tys. zł.

- w 2012 r. naprawił uszkodzony dach i elewację frontową w domu parafialnym od strony ulicy Wojciecha Korfanteo wraz z zainstalowaniem nowych rynien na tym budynku. Koszty tej naprawy wyniosły około 10 tys. zł i pochodziły od parafian.

- w 2013 r., ponieważ prószkowskie organy coraz częściej ulegały awarii, przeprowadził generalny remont organów w Prószkowie, którego koszty wyniosły 31 tys. zł, pozyskanych w połowie od parafian, a w połowie od anonimowych darczyńców spoza parafii. Kolejny remont tego instrumentu, ale już w niewielkim zakresie, przeprowadzono w 2018 r.

- w 2013 r. odnowił i na nowo ustawił na placu przed kościołem parafialnym w Prószkowie od strony rynku, wielki marmurowy krzyż z 1857 r., który musiał zostać rozebrany, bo groził zawaleniem. Koszty tego remontu wyniosły około 13 tys. zł i w całości pochodziły od parafian.

- w 2014 r., na 10-lecie praw miejskich Prószkowa, udało mu się, wraz ze starostą H. Lakwą, bezkosztowo pozyskać dla prószkowskiej Ochotniczej Straży Pożarnej kilkunastoletni, używany, ale w dobrym stanie technicznym i znakomicie wyposażony, strażacki samochód ratunkowo-gaśniczy STAR MAN.

- w 2014 r. (od lipca do września) przeprowadził niezwykle trudny technicznie remont wzmocnienia skarpy i najbardziej uszkodzonej i zagrożonej części muru oporowego wokół zabytkowego kościoła parafialnego w Prószkowie – na łuku drogi, tj. od schodów wiodących z placu kościelnego na rynek aż do schodów w stronę ul. W. Korfanteo (53 mb).

Remont ten polegał na wykonaniu wzmocniającego „płaszcz” żelbetowego o grubości 20 cm (zużyto 200 ton betonu) na całej zewnętrznej powierzchni muru, który jak obręcz objął istniejącą, rozsypującą się konstrukcję oporową. Wzmocnienie w postaci „płaszcz” zostało ponadto uzupełnione wieńcami – oczepami w trzech poziomach, równoległych do po-

wierzchni terenu. Całość konstrukcji, na tym właśnie odcinku, pomiędzy kościołem a istniejącym murem, została oparta na 39 tzw. mikropalach o średnicy 20 i 30 cm i długościach ok. 7,0 i 12 m. Pozwoliło to na realne wzmocnienie skarpy i muru oporowego, a w konsekwencji i posadowienia budynku kościoła.

Przy okazji wymieniono też nawierzchnię na całym placu wokół kościoła, podbijając ją warstwą tłucznia o grubości 20 cm i wykładając ozdobną kostką betonową, a sam plac kościelny został „otwarty na rynek” (tzn. pozbawiony ogrodzenia od strony rynku, a na tym miejscu wybudowano szerokie schody wiodące na plac przy kościele), aby odsłonić całe piękno zabytkowej świątyni.

Koszty tego przedsięwzięcia wyniosły 530 tys. zł. Większość tej kwoty (300 tys. zł) pochodziła z uzyskanej po wielu staraniach dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kolejnych 20 tys. zł z dotacji Gminy Prószków, dalszych ok. 130 tys. zł było wkładem własnym parafii (dary indywidualne i kolekty specjalne), a 80 tys. zł ze sprzedaży własnej autorskiej książki kucharskiej pt. *Smaki polskie i opolskie*. Ponadto projekt budowlany, warty ponad 20 tys. zł i dokumentację grantową pozyskał bezkosztowo – wykonał je nieodpłatnie wspomniany inżynier budownictwa.

- w 2015 r. odnowił sporej wielkości krzyż kamienny na cmentarzu parafialnym w Prószkowie, a w 2016 r. w kaplicy cmentarnej wymieniono wszystkie okna, a na cmentarzu parafialnym przełożono fragment chodnika (od bramy przy ul. Szkolnej aż do studni). Kosztowało to łącznie ok. 13 tys. zł.

Podobnie i w Przysieczy – wybrukował część placu w bliskim otoczeniu tamtejszego kościoła. W obu przypadkach pieniądze pochodziły z parafialnego funduszu cmentarnego.

- w marcu 2015 r. zainstalował bezkosztowo przy drzwiach kościoła w Prószkowie (od strony rynku) do użytku wiernych prototyp pierwszej w Polsce elektronicznej kropielnicy, która bezdotykowo – ze względów higienicznych – na impuls fotokomórki – dozuje na wyciągniętą dłoń wchodzących do kościoła kilka kropel wody święconej, aby można było nią się przeżegnać – wzbudziło to nadspodziewanie ogromne zainteresowanie tym pomysłem wszystkich ogólnopolskich i regionalnych stacji telewizyjnych, które rzecz całą nagłośniły, promując przy tym znakomicie miasto Prószków.

- w 2017 r. wymienił 18 różnej wielkości zużytych, nie dających przewiewu, okien w kościele parafialnym w Prószkowie, na nowe, uchylne okna, z podwójnymi szybami termoizolacyjnymi.

Cena wykonania okien wraz z montażem wyniosła 71 tysięcy zł – pieniądze te w całości pochodziły od parafian, tak jak i projekt budowlany, warty ponad 8 tys. zł, który wykonał nieodpłatnie jeden z parafian.

- w 2017 r. wymienił instalację grzewczą w kościele parafialnym w Prószkowie. Dotychczasowy stary zużyty piec w prowizorycznej kotłowni mieszczącej się pod budynkiem kościoła i ogrzewający tylko sam budynek świątyni parafialnej, został wyłączony z użytku i wymieniony na nowy wysokiej klasy ekologicznej piec grzewczy na pellet (sprasowane drobne kawałki drewna), który umieszczony został w kotłowni przy plebanii i ogrzewa zarówno budynek kościoła, jak i budynek plebanii.

W tym celu stara przyplebanijna kotłownia została pogłębiona i gruntownie wyremontowana, a do budynku plebanii został dobudowany nowy lekki komin (konstrukcja Schiedla), odprowadzający spaliny w bezpiecznej odległości od zabytkowego kościoła parafialnego. Było to niezbędne, ponieważ dotychczasowy stary komin, biegnący w murze kościoła, i wychodzący ponad dachem świątyni, był na poddaszu nieszczelny i zagrażał pożarem kilkusetletniej więźbie dachowej kościoła. Tym sposobem stary, niebezpieczny komin został wyłączony z użytku.

Obecnie kościół ogrzewany jest w ten sposób, że nagrzana przez spalanie pelletu w kotłowni plebanijnej gorąca woda płynie izolowanymi rurami, biegnącymi pod nawierzchnią placu kościelnego i pod posadzką zakrystii, do dawnej kotłowni pod kościołem, w której teraz nie ma już pieca, ale są w niej wymienniki ciepła i zaopatrzone w filtry dmuchawy, które nadmuchują do wnętrza świątyni ciepłe powietrze, nagrzane ciepłem pobranym z tej gorącej wody.

Do tego doszedł jeszcze gruntowny remont zakrystii wraz z położeniem nowej posadzki i wymianą dotychczasowego, zmurszałego, drewnianego wiatrołapu przy zakrystii od strony ul. Wojciecha Korfatego, na nowy, murowany wiatrołap, mieszczący w sobie również tak bardzo potrzebną przykościelną toaletę. Zamontowano również troje nowych drzwi zewnętrznych (w wiatrołapie i w kruchcie od strony rynku).

Łączne koszty wymiany instalacji grzewczej, remontu zakrystii i budowy wiatrołapu z mieszczącą się w nim toaletą wyniosły ok. 250 tysięcy zł – pieniądze te pochodziły: z dotacji celowej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu – prawie 100 tysięcy zł, z dotacji ze Starostwa Powiatowego w Opolu – 40 tys. zł, z trzeciej, wydanej pod koniec 2016 r., własnej autorskiej książki kucharskiej pt. *Opolszczyzna w wielu smakach 2* – ok. 60 tys. zł oraz od parafian – 50 tys. zł. Ponadto projekt

budowlany, warty ponad 30 tys. zł i dokumentację gran-tową pozyskał bezkosztowo – wykonał je nieodpłatnie wspomniany inżynier budownictwa.

- w 2018 r. przeprowadził kolejne dwa znaczące remonty w kościele parafialnym w Prószkowie.

Pierwszym było skotwienie wysokiej klasy kotwami rozszczelniającego się miejscami muru kościoła para-fialnego na jego elewacji głównej, tzn. od strony drogi wojewódzkiej, obejmujące i spinające od zewnątrz klatkę schodową wiodącą na chór świątyni (którą dobudowano do budynku kościoła pod koniec XIX w.), co na koniec zabezpieczone zostało dodatkowo zainstalowaną od wewnątrz klatki schodowej specjal-ną plombą kontrolną, pozwalającą na bieżąco śledzić ewentualne zmiany stanu dokonanej naprawy.

Równolegle przeprowadził też odwilgocenie moc-no zamokniętych (do wysokości prawie 3 m) ścian kościoła parafialnego. Zabieg ten polegał na nawier-ceniu w murze kościoła od zewnątrz, na poziomie zero, tzn. tuż nad powierzchnią placu kościelnego, po całym obrysie budynku świątyni, kilkuset otworów o głębokości 120 cm (grubość ścian kościoła – ok. 130 cm), w które została wpuszczona specjalna substancja krystaliczna, wnikać głęboko w materiał ceglany muru i poprzez następującą krystalizację odcinająca poziomo (tzn. izolująca) mury kościoła od wilgoci idącej w górę od zawodnionego podłoża świątyni.

Na skotwienie i odwilgocenie murów zebrano 172 tysiące złotych – po części od parafian oraz głównie z dotacji (grantów) – 86,5 tys. zł ze Starostwa Powiatowego w Opolu, kolejnych 60 tys. zł z Gminy Prószków, 15 tys. z Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa (PGNiG) oraz 5 tys. ze sprzedaży własnej autorskiej książki kucharskiej pt. *Opolszczyzna w wielu smakach*.

2. Ponadto projekt budowlany, warty ponad 20 tys. zł, i dokumentację grantową pozyskał bezkosztowo – wykonał je nieodpłatnie wspomniany inżynier budownictwa.

- w 2018 r., już pod koniec listopada, jeszcze przed odejściem z Prószkowa, zdążył przeprowadzić modernizację ogrzewania w kościele w Przysieczy, polegającą na przerobieniu instalacji grzewczej z dotychczasowego spalania drewna na ogrzewanie prądem elektrycznym, bo w Przysieczy zabrakło palacza. Koszty tej inwestycji - 14 tysięcy złotych - pokryli sami Przysieczanie.

Ponadto w renomowanej niemieckiej firmie z Masowa k. Opola udało mu się nabyć do kościoła w Prószkowie za ¼ ceny (za 2300 zł) najnowocześniejsze, najwyższej klasy europejskiej, niedostępne w Polsce, niezwykle trwałe i energooszczędne żarówki LED-owe, które zastąpiły dotychczasowe tradycyjne żarówki, i które obecnie o wiele jaśniej rozświetlają wnętrze świątyni parafialnej, mimo zmniejszenia ich mocy.

W ciągu 11,5 lat proboszczowania w Prószkowie, niezależnie od ofiar pozyskiwanych od parafian, na wspomniane wyżej remonty ks. A. Hanich pozyskał sporo środków zewnętrznych (tzn. spoza parafii) – w gotówce pochodzącej z pozyskanych dotacji i grantów, w postaci bezkosztowo pozyskanej dokumentacji technicznej i grantowej oraz ze sprzedaży swoich trzech własnych autorskich książek kucharskich – **łącznie około 1,8 mln zł.**

Odchodząc z Prószkowa pod koniec listopada 2018 r., nie pozostawił parafii z żadnymi zobowiązaniami finansowymi - długami bądź zaciągniętymi kredytami - zaś na parafialnym koncie remontowym, wg stanu z 26.11.2018 r., pozostawił 9 033 zł, a na tzw. koncie cmentarnym - 5 607 zł.

Jednakże parafię w Prószkowie czekają kolejne konieczne remonty, jak: malowanie elewacji zewnętrznej i wewnętrznej kościoła parafialnego, konserwacja zabytkowych ołtarzy, odwilgocenie budynku plebanii i pobliskiego domu parafialnego wraz z wymianą dachów na tych budynkach, odmalowanie wnętrza plebanii i domu parafialnego, budowa nowego garażu – łączne szacunkowe koszty tych remontów to minimum 2 miliony zł.

– **Praca naukowa – na rzecz parafii**

Jako współautor i współredaktor, opublikował w tym czasie, pozyskując na to środki finansowe spoza

parafii, dwie naukowe książki historyczne dotyczące dziejów Prószkowa: *Źródła do dziejów Prószkowa/ Quellen zur Geschichte von Proskau* (Opole 2012) i *Studia z dziejów Prószkowa* (Opole 2014), a trzecia, monografia, obecnie w opracowaniu, pt. *Prószków i okolica. Dzieje miejscowości i parafii*, powinna ukazać się w 2022 r. Książki te, będące jego osobistym darem dla parafii, nie tylko wzbogacają wiedzę historyczną o parafii, ale także promują Prószków.

Z myślą o parafii wydał własnym sumptem również trzy własne autorskie książki kucharskie: *Opolszczyzna w wielu smakach. Skarby dziedzictwa kulinarnego. 2200 wypróbowanych i polecanych przepisów na przysmaki kuchni domowej* (Opole 2012); *Smaki polskie i opolskie. Skarby dziedzictwa kulinarnego. 2500 wypróbowanych i polecanych przepisów na przysmaki kuchni domowej* (Opole 2014) i *Opolszczyzna w wielu smakach 2. Skarby dziedzictwa kulinarnego. 2000 wypróbowanych i polecanych przepisów na przysmaki kuchni domowej* (Prószków 2016), które znakomicie wypromowały Prószków, a z których dochód ze sprzedaży, łącznie ponad 200 tys. złotych, przekazał na remonty zabytkowego kościoła parafialnego w Prószkowie.

– **Zakończenie działalności proboszczowskiej**

Pogorszenie stanu zdrowia w drugiej połowie 2018 r., spowodowane długotrwałymi stresami

związanymi z nieustannym poszukiwaniem i coraz bardziej utrudnionym pozyskiwaniem środków zewnętrznych na remonty w zabytkowych budynkach parafialnych i odpowiedzialnością za należyte przygotowanie dokumentacji, a następnie przeprowadzenie i prawidłowe rozliczenie tych remontów, a w konsekwencji niemal kategoryczne zalecenia lekarskie, aby jak najszybciej odciąć się od tych wyniszczających organizm zgryzot – tym bardziej że w dalszym ciągu istnieje paląca konieczność przeprowadzenia następnych stresogennych remontów w zabytkowym kościele parafialnym, które wymagają pozyskania kolejnych znacznych środków finansowych spoza parafii – spowodowały jego rezygnację z parafii (zwłaszcza że osiągnął już wiek emerytalny!), którą złożył na ręce biskupa opolskiego A. Czał dnia 27.09.2018 r., i która weszła w życie z końcem listopada 2018 r.

Żegnając się z parafią w niedzielę Chrystusa Króla 25.11.2018 r. powiedział:

„Żyłem z Wami, cierpiełem i płakałem z Wami. Nigdy nikt nie był mi obojętny, bo mi na każdym z Was naprawdę zależało! Dziś się żegnam i idę w cień...” (Juliusz Słowacki, Testament mój). Przechodzę na emeryturę i zamieszkam w Opolu, przy rodzinie mojej siostry, w niedużym mieszkaniu po moich śp. Rodzicach. Co dalej będę robił? Za kilka dni pójdę do szpitala, a gdy

mnie tam podleczyć, będę nadal pracował naukowo w Instytucie Śląskim, a jako ksiądz będę wolontariuszem pomagającym duszpastersko, na ile pozwoli mi zdrowie, jednemu z proboszczów parafii w Opolu. Gdy spoglądam na te minione ponad 11 lat w Prószkowie i Przysieczy, to mam wrażenie, że lata te minęły jak westchnienie. Ale mam też żywą świadomość tego, że byłem tu tylko częścią długiej sztafety pokoleń kolejnych proboszczów, tzn. tych, którzy tu byli przede mną i tych, którzy przyjdą po mnie. I ze wszystkich sił starałem się być Dobrym Pasterzem i Waszym Przyjacielem. A prawdziwy przyjaciel – jak powiedział św. Jan Paweł II – to człowiek, którego obecność i bliskość czyni nas lepszymi... Za wszelkie dobro Wam dziękuję! Przepraszam, jeśli kogoś bezwiednie (bo nigdy nie miałem złej woli!) uraziłem! I na odchodne proszę Was o modlitwę za mnie! To będzie dla mnie największy dar. Ja także będę się za Was modlił. Obiecuję! Dzisiaj – niedziela Chrystusa Króla Wszechświata – Kościół przypomina nam, że to Jezus Chrystus, Odkupiciel Człowieka, jest Panem czasu i wieczności, że wszystko od Boga zależy i że bez Niego życie nasze nie ma ani korzeni ani sensu. I dlatego warto się trzymać Chrystusa i jego Kościoła ze wszystkich sił. Bo to jest w życiu najważniejsze! I z tym przesłaniem, płynącym z głębi wzruszonego serca, zostawiam Was! Niech Was Bóg błogosławi!”

Wśród podziękowań, jakie otrzymał tego dnia od parafian, było podziękowanie od mieszkańców Prószkowa:

„Drogi Księżę Proboszczu, serdecznie dziękujemy, że Opatrzność Boża skierowała Cię do naszej prószkowskiej parafii, że mogliśmy być świadkami Twojej wielkiej kapłańskiej wiary w Boga, oddania Jezusowi i zawierzenia Maryi. Dziękujemy za Twoje świadectwo autentycznej radości z powołania do kapłaństwa i bycia kapłanem. Obejmując naszą parafię potrafiłeś wzbudzić u ludzi zaufanie do księdza, umiałeś dotrzeć do każdego – i najmłodszego, beztroskiego dziecka, i do umęczonego życiem i trudnościami starego człowieka. W piękny sposób potrafiłeś przekazać nam ogromną wiedzę historyczną nie tylko o naszej parafii, ale o Śląsku i o Polsce. Chylimy czoła za Twój wkład i poświęcenie, jakie włożyłeś w remont naszej świątyni parafialnej. Dzięki Twoim staraniom kościół nasz przybiera inny wygląd. Nie sposób, zresztą, wyliczyć wszystkiego, co uczyniłeś dla naszej parafii. Szanujemy Twoją decyzję, choć, tak po ludzku, jest nam żal, że odchodzisz. Życzymy Ci jeszcze wiele dobra od Tego, który Cię powołał i od tych, do których zostałeś powołany. Niech Maryja otoczy Cię płaszczem Swej opieki i obdarzy zdrowiem. Bóg Ci zapłać, Drogi Księżę Prałacie, za wszelkie dobro! W naszej pamięci pozostaniesz jako Dobry Ksiądz

i Gospodarz Parafii. Szczęść Ci Boże! - na dalszą drogę Twoją kapłańską posługę!”

Było także podziękowanie od mieszkańców Przysieczy (napisane przez p. Beatę Smarzlik):

„Żegnając Cię dzisiaj jako Proboszcza pragniemy podziękować Ci za lata spędzone w naszej wspólnocie. Dziękujemy za Twoją kapłańską posługę, za piękne i głębokie homilie oraz troskę o wzrastanie duchowe nas, Przysieczan. Uczynimy wszystko, aby zasiane przez Ciebie ziarno wiary nie zostało zagłuszone przez kąkol. Trudno jest też znaleźć słowa, aby wyrazić, jak bardzo jesteśmy Ci wdzięczni za Twoje zaangażowanie, dzięki któremu tak pięknie wyremontowany został nasz „mały kościółek na górze”, który stał się modlitewnym sanktuarium naszej przysieczniańskiej wspólnoty. Rozumiemy, że chcesz odpocząć, ale jednak jest nam smutno, że nas opuszczasz. Pozostaniesz w naszej pamięci – gdziekolwiek będziesz; nasza pamięć i modlitwa będą Ci towarzyszyły. Dziękujemy Opatrzności Bożej, że mogliśmy Cię spotkać na naszej drodze. Żegnając Cię dzisiaj jako naszego Proboszcza, zawierzamy Cię opiece Maryi, Królowej Polski i Matki Kapłanów. Niech Pan Bóg darzy Cię każdego dnia swoimi łaskami, zdrowiem i błogosławieństwem. I zawsze pamiętaj: „Tu jest Twoje miejsce, tu masz swój ciasny, ale własny kąt, tu jest Twoje miejsce, tu jest Twój Dom.”

A w podziękowaniu zamieszczonym w biuletynie gminnym pt. *Kronikarz Gminy Prószków* z listopada 2018 r. (11/2018), kończąca również swoje urzędowanie po przegranych wyborach samorządowych (21.10.2018 r.) wieloletnia burmistrz Prószkowa Róża Malik napisała:

„Dziękujemy za każdą sprawowaną Eucharystię, za mądre i pouczające słowa, kierowane do nas w czasie homilii – zwłaszcza za szczególny sposób przybliżania Słowa Bożego naszym najmłodszym parafianom, a także za ocalenie dla potomnych ostatnich śladów historii Prószkowa. „Żyj i pracuj tak, by ślady twych stóp przetrwały ciebie”. Ksiądz Proboszcz dał się poznać jako dobry gospodarz parafii. Dzięki Jego pracy i zaangażowaniu otoczenie kościołów zarówno w Prószkowie, jak i w Przysieczy przeżyło prawdziwą rewolucję inwestycyjną, która odmieniła ich wizerunek. Za to wszystko składamy serdeczne podziękowania. Życzymy Księdzu dużo siły, zdrowia, wielu łask Bożych i życzliwych ludzi!”

5. Aktywność naukowa

Studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Nysie–Opolu i na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w latach 1969–1975, uzyskując magisterium z teolo-

gii na KUL-u 24 lutego 1976 r. na podstawie pracy magisterskiej pt. *Paschalny charakter obrzędów pogrzebowych nowego Ordo Exsequiarum* napisanej pod kierunkiem ks. dr hab. Wojciecha Danielskiego.

Studia licencjackie z teologii odbył w latach 1977–1980 na Papieskim Fakultecie Teologicznym we Wrocławiu, uzyskując tam w 1980 r. licencjat rzymski (kanoniczny) z teologii na podstawie pracy licencjackiej pt. *Paschalny charakter liturgii pogrzebowej nowego Ordo Exsequiarum* napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Wacława Schenka. Studia specjalistyczne (doktoranckie) kontynuował w Instytucie Pastoralnym KUL w latach 1980–1982.

Doktorat nauk teologicznych w zakresie teologii pastoralnej uzyskał 25 kwietnia 1991 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Ruch pielgrzymkowy na Górze św. Anny w latach 1945–1985*, której promotorem był ks. prof. dr hab. Romuald Rak (recenzenci: prof. zw. dr hab. Dorota Simonides WSP w Opolu i bp prof. zw. dr hab. Alfons Nossol, KUL).

Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie historii Kościoła uzyskał 18 lutego 2009 r. na podstawie dysertacji habilitacyjnej pt. *Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945–1946* (Opole 2008) (recenzenci w przewodzie habilitacyjnym z ramienia

Wydziału Teologicznego UO: bp prof. dr hab. Jan Kopiec UO i ks. prof. dr hab. Jerzy Myszor UŚl, a z ramienia Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych: ks. prof. dr hab. Helmut Juros PAN i prof. dr hab. Piotr Madajczyk PAN), która stała się podstawą kolokwium habilitacyjnego przeprowadzonego skutecznie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego 18 lutego 2009 r.

W recenzji wydawniczej do „Czasu przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945–1946” (2008) ks. prof. dr hab. Antoni Kiełbasa SDS (zm. 15.07. 2010 r.) napisał m.in.:

„Prezentowana praca stanowi analizę faktów historycznych, a zarazem jest syntezą rekonstrukcji narodzin i początków Kościoła opolskiego. Praca ta jest ważnym etapem studiów nad dziejami wschodniej części dawnej archidiecezji wrocławskiej. Jej autor od lat prowadzi badania nad dziejami diecezji opolskiej, o czym świadczy jego poważny dorobek naukowy zamieszczony w bibliografii. Dobra orientacja w bazie źródłowej, tak w archiwach kościelnych, jak i świeckich, a nadto dobra znajomość literatury przedmiotu, wzbogacona wieloma wypowiedziami świadków wydarzeń, pozwoliła mu na jasne sformułowanie problematyki, na którą dał właściwą odpowiedź. Autor należy do grona duchowieństwa diecezji opolskiej, jednakże nie uległ egzaltacji w stosunku do bohaterów przedstawionych

w opracowaniu. Krytycznie i obiektywnie starał się oceniać ich wkład w kształtowanie struktur wspólnoty diecezjalnej. Jego praca stanowi ukoronowanie dotychczasowego dorobku naukowego autora. Jest bardzo potrzebna dla całościowego zrozumienia dziejów diecezji opolskiej”.

Dnia 24 stycznia 2013 r. na Wydziale Historyczno–Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego rozpoczął procedurę uzyskania tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych w zakresie historii. Wtedy to wspomniana Rada Wydziału powołała komisję dla dokonania wstępnej oceny dorobku naukowego i dydaktycznego ks. Hanicha w składzie: przewodnicząca – prof. zw. dr hab. Danuta Kisielewicz oraz członkowie – prof. zw. dr hab. Anna Filipczak–Kocur, prof. zw. dr hab. Zenon Jasiński, prof. zw. dr hab. Stanisław S. Nicieja, Rektor Uniwersytetu Opolskiego i prof. zw. dr hab. Krzysztof Tarka. Komisja pozytywnie oceniła dorobek naukowy ks. Hanicha i jednogłośnie zarekomendowała Radzie Wydziału dalsze procedowanie.

Wsparło ten wniosek jeszcze trzech innych profesorów zwyczajnych spoza opolskiego środowiska uniwersyteckiego: prof. dr hab. Jerzy Pietrzak z Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. dr hab. Michał Lis z PIN–Instytutu Śląskiego w Opolu i prof. dr hab. Piotr Madajczyk z Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, którzy dokonując wstępnej

oceny dorobku naukowego ks. dra hab. A. Hanicha, również pozytywnie ją ocenili. Doszła do tego również pozytywna rekomendacja Rady Naukowej Instytutu Śląskiego z 19 grudnia 2012 r. (uchwała nr 16/2012).

Na tej podstawie Rada Wydziału Historyczno–Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego powołała czterech recenzentów: ks. prof. zw. dr hab. Mieczysław Kogut z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, ks. prof. zw. dr hab. Zygmunt Zieliński z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (wyznaczony przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych), ks. prof. zw. dr hab. Stanisław Nabywaniec z Uniwersytetu Rzeszowskiego (wyznaczony przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych) i prof. zw. dr hab. Marek Masnyk, prorektor Uniwersytetu Opolskiego. Recenzenci dokonali wszechstronnej i wnikliwej oceny całego dorobku naukowego ks. dra hab. Andrzeja Hanicha, ze szczególnym uwzględnieniem okresu po uzyskaniu w 2009 r. stopnia doktora habilitowanego, a następnie stanowiska profesora nadzwyczajnego w PIN–Instytucie Śląskim w Opolu w 2010 r. Recenzenci stwierdzili, że w całokształcie dorobku naukowego ks. dra hab. A. Hanicha w okresie po habilitacji największym osiągnięciem jest jego dwutomowa „książka profesorska” wydana w 2012 r.: tom pierwszy – monografia, pt. *Ksiądz infułat Bolesław Kominek, pierwszy administrator apo-*

stolski Śląska Opolskiego (1945–1951), (Opole 2012) i tom drugi, pod jego naukową redakcją, stanowiący edycję omówionych w pierwszym tomie źródeł, pt. *Ks. Bolesław Kominek. Wspomnienia i dokumenty pastoralne pierwszego administratora apostolskiego Śląska Opolskiego (1945–1951)*. Zebrał, opracował i przypisami opatrzył ks. Andrzej Hanich, (Opole 2012). W podsumowaniu swoich recenzji wszyscy czterej recenzenci zgodnie stwierdzili, że ks. dr hab. Andrzej Hanich spełnia warunki niezbędne do uzyskania tytułu naukowego profesora, stawiane w *Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym*.

Rada Wydziału Historyczno–Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego na posiedzeniu odbytym w czwartek 20 czerwca 2013 r. przyjęła powyższe recenzje do wiadomości i w głosowaniu zdecydowanie poparła wniosek w sprawie wystąpienia o nadanie tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych w zakresie historii ks. dr hab. Andrzejowi Hanichowi. Wyniki głosowania na Radzie Wydziału Historyczno–Pedagogicznego UO: liczba członków Rady Wydziału Historyczno–Pedagogicznego – 72; obecnych w czasie podejmowania uchwały – 44, w tym uprawnionych do głosowania – 38; głosujących ogółem – 30, w tym: za – 28, przeciw – nikt, wstrzymujących się – 2.

Wniosek o nadanie tytułu profesora trafił do dalszego procedowania na forum Sekcji Humanistycznej Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych. Superrecenzentem z ramienia Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych był ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II w Lublinie, który zdecydowanie poparł wniosek, który następnie, przytłaczającą większością głosów: 27 – za, 8 – przeciw, 6 – wstrzymujących się, przegłosowała i zatwierdziła Sekcja Humanistyczna Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2014 r. Stało się to podstawą do wystąpienia Prezydium Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych do prezydenta Rzeczypospolitej o tytuł profesora dla ks. Hanicha i w konsekwencji uzyskania przezeń nominacji profesorskiej.

Tytuł profesora („belwederskiego”) nauk humanistycznych w zakresie historii uzyskał na podstawie nominacji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego z dnia 19.12.2014 r. Akt nominacji profesorskiej otrzymał z rąk prezydenta Komorowskiego w Pałacu Prezydenckim w Warszawie 21.01.2015 r..

W latach 1991–1994 był wykładowcą liturgiki w opolskiej filii KUL, a w latach 1994–1997 adiunktem na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego.

W semestrze zimowym roku akademickiego 2009/2010 prowadził wykłady zlecone z historii religii i dziejów kultury na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Od 1.04.2009 r. etatowo zatrudniony był jako samodzielny pracownik naukowy w PIN–Instytucie Śląskim w Opolu - najpierw na stanowisku docenta, od 1.10.2010 r. - na stanowisku profesora nadzwyczajnego na pełnym, pierwszym i zarazem jedynym, etacie akademickim, a od 1.01.2016 do 30.09. 2021 r. - profesora zwyczajnego – w Zakładzie Badań Historycznych, Niemcoznawczych i Bohemistycznych – jako drugi duchowny w ponad osiemdziesięcioletnich dziejach Instytutu Śląskiego – po wybitnym kapłanie diecezji katowickiej, jednym z twórców–założycieli w 1935 r. Instytutu Śląskiego i autorze pionierskiej pracy socjologicznej pt. *Śląsk jako problem socjologiczny. Próba analizy*. z 1934 r., bł. ks. dr Emiliu Szramku, zamęczonym przez hitlerowców w obozie koncentracyjnym w Dachau w 1942 r.

W opinii (z 2010 r.), wspierającej wniosek o nadanie ks. Hanichowi profesury nadzwyczajnej w Państwowym Instytucie Naukowym - Instytucie Śląskim, prof. zw. dr hab. Damian Tomczyk (zm. 19.09. 2013 r.) stwierdził m.in.:

„Wyróżniającą się cechą osobowości ks. Andrzeja Hanicha jest fakt jego nieustannej pracy nad sobą i dążenie do stałego doskonalenia swej wiedzy i swych umiejętności.[..] Dorobek naukowy ks. prof. dr hab. Andrzeja Hanicha jest charakterystyczny dla historyka regionalisty. Zakres merytoryczny jego studiów obejmuje Śląsk na przestrzeni dwóch ostatnich wieków. Obserwując dotychczasowe dokonania ks. Hanicha stwierdzam, że w swych poczynaniach naukowych wykazał się on samodzielnością badawczą, ugruntowaną dojrzałością sądów, wszechstronną znajomością literatury i źródeł, a więc dobrym opanowaniem warsztatu, pełną heurystyką źródłową, dużą dojrzałością badawczą, poprawnością stosowanych metod, rozwiniętym zmysłem analizy i zdolnością syntezy. Umie też w odpowiedniej formie przekazać swą wiedzę czytelnikowi. Jego dociekliwość i rzetelność badawcza są cechami godnymi podkreślenia. W sumie dorobek naukowy opiniowanego jest wartościowy i ma zapewnione trwałe miejsce w piśmiennictwie naukowym dotyczącym historiografii Śląska. Jest cytowany przez autorów krajowych i zagranicznych”.

W latach 2003–2007, 2012–2016 i 2016–2019 był członkiem Rady Naukowej Państwowego Instytutu Naukowego–Instytutu Śląskiego w Opolu oraz członkiem Kuratorium Stowarzyszenia Instytut Śląski w Opolu, a także (od 2012 r.) jest członkiem Rady

Redakcyjnej „Studiów Śląskich” – periodyku naukowego PIN–Instytutu Śląskiego w Opolu oraz (od 2012 r.) Rady Naukowej „Pro Lusatia”– Opolskich Studiów Łużycoznawczych, wydawanych przez Stowarzyszenie Polsko–Serbołużyckie Pro Lusatia i Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego.

Delegowany przez Radę Naukową Instytutu Śląskiego do udziału w obradującym w Warszawie w dniach 27–28 maja 2013 r. XXII Forum Sprawozdawczo–Wyborczym 117 Instytutów Badawczych (technicznych, przyrodniczych, rolniczych, medycznych, ekonomicznych i humanistycznych), został na nim wybrany członkiem 31–osobowej Rady Głównej Instytutów Badawczych VIII (3–letniej) kadencji jako (pierwszy z Opolszczyzny) reprezentant 9 instytutów humanistycznych działających w Polsce. Na jego zaproszenie Rada ta odbyła swoje wyjazdowe posiedzenie na Opolszczyźnie, w Prószkowie, w dniach 16 i 17 czerwca 2014 r., uświetniając obchody 80–lecia Instytutu Śląskiego w Opolu. Na XXV Forum Sprawozdawczo–Wyborczym Instytutów Badawczych obradującym w Warszawie w dniach 20 i 21 czerwca 2016 r., został zgłoszony z sali jako jedyny(!) kandydat do Rady Głównej IB z grupy 9 instytutów humanistycznych i ekonomicznych i wybrany ponownie do tej Rady na 3–letnią IX kadencję, uzyskując 100 na 108 oddanych głosów (najwięcej ze wszystkich nowo wybranych członków rady).

Od 29.06.2016 r. do 31.12.2016 r. był członkiem, działającego przy Narodowym Centrum Kultury (NCK) w Warszawie, Zespołu ds. Polityki Historycznej pod kierunkiem prof. Wojciecha Roszkowskiego, mającego na celu zdefiniowanie pól badawczych i sformułowanie pytań, które staną się podstawą badań zleczanych przez Narodowe Centrum Kultury.

Jest autorem prac zwartych (książek): tekstu do ilustrowanego przez papieskiego fotografa Adama Bujaka albumu: *Góra św. Anny – sanktuarium diecezji opolskiej* (wyd. 1 – Aschaffenburg 1985, wyd. 2 – Opole 1987, wyd. 3 – Opole 1993) oraz jego wersji niemieckojęzycznej: *St. Annaberg – ein ober-schlesischer Wallfahrtsort* (Opole 1993) – przy czym nakład wszystkich wydań obu wersji językowych albumu wyniósł łącznie 70 000 egz.; *Skorowidz nazw miejscowości diecezji opolskiej – polsko–niemiecki i niemiecko–polski / Ortsnamenverzeichnis der Diözese Opole (Oppeln) – polnisch–deutsch und deutsch–polnisch* (Opole 1997), monografii historyczno–pastoralnej pt. *Góra św. Anny – centrum pielgrzymkowe Śląska Opolskiego – 1945–1999* (Opole 1999), *Radio diecezji opolskiej na tle mediów katolickich w Polsce w latach 1989–2002* (Opole 2002) i monumentalnej trylogii historycznej dotyczącej wojennych i bezpośrednio powojennych dziejów Kościoła katolickiego na Śląsku Opolskim, złożonej z monografii: *Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim*

w latach 1945–1946 (Opole 2008) – jest to rozprawa habilitacyjna autora oraz dwu kolejnych książek: *Martyrologium duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach II wojny światowej* (Opole 2009) i *Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946* (Opole 2009) (tę ostatnią książkę nieodpłatnie przekazał do wszystkich parafii, instytucji diecezjalnych, placówek zakonnych i bibliotek na terenie diecezji opolskiej i gliwickiej), oraz „książki profesorskiej”: *Ksiądz infułat Bolesław Kominek, pierwszy administrator apostolski Śląska Opolskiego (1945–1951)*, (Opole 2012) oraz kolejnych monografii: *Martyrologia duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach powstań śląskich i II wojny światowej* (Opole 2019), *Język serca” ludności Śląska Opolskiego w drugiej połowie XIX i pierwszej połowie XX wieku w świetle źródeł kościelnych* (Opole 2020) (o tej książce 25.10.2020 r. prof. dr hab. Karol Daniel Kadłubiec z Uniwersytetu Śląskiego wypowiedział się następująco: „książka o «języku serca» jest bardzo cenna ze względów źródłowych. To wspaniały materiał dla studiów porównawczych. Bardzo solidnie zrobiona rzecz. Autor wykonał heroiczną pracę kwerendową, dzięki której publikacja ma niepodważalne walory dokumentalne, co uważam za kwestię najważniejszą”), a także *Słownik nazw miejscowości diecezji opolskiej w XX i XXI w.*, Instytut Śląski, Opole 2021.

W recenzji oceniającej dorobek naukowy ks. A. Hanicha ks. prof. zw. dr hab. Józef Swastek (zm. 13.07.2021 r.) z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu napisał m.in.:

*„Prace historyczne ks. Hanicha mają tę pożądaną dla nauki cechę, iż nie starzeją się z upływem lat. Tą cechą odznaczają się tylko prace najwybitniejszych historyków ze względu na to, iż oparte są na źródłach archiwalnych. Na szczególne podkreślenie zasługują wydane niedawno, a oparte na źródłach, trzy jego świetne rozprawy: „Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945–1946” (Opole 2008) (przez przełom rozumie on moment zwrotny w dziejach, w tym przypadku - będący skutkiem przecięcia ciągu wydarzeń historycznych tasakiem II wojny światowej), *Martyrologium duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach II wojny światowej* (Opole 2009) i *Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946* (Opole 2009). Dokumentują one wręcz specjalną predylekcję ich autora do badań perfekcjonistycznych.*

Rozprawa pt. „Ksiądz infułat Bolesław Kominek, pierwszy administrator apostolski Śląska Opolskiego (1945–1951)”, Opole 2012, wraz ze studium źródłoznawczym pt. „Ksiądz Bolesław Kominek. Wspomnienia i dokumenty pastoralne pierwszego administratora apostolskiego (1945 – 1951)” Opole

2012, stanowi dla polskiej historiografii kościelnej dotyczącej Śląska bez wątpienia wydarzenie naukowe. [...] To znakomite, dwutomowe, wręcz monumentalne, opracowanie sytuuje ks. A. Hanicha w gronie najwyższych historyków polskich, zajmujących się również wydawaniem źródeł. Zamieszczone zaś w nim przypisy dokumentują wielką erudycję historyczną ks. A. Hanicha, gdyż prawie każdy wspomniany przypis stanowi in nucleo niemal artykuł naukowy”.

Ks. A. Hanich jest ponadto współautorem i redaktorem dalszych 12 pozycji książkowych (m.in. *Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości* (Opole 2010); *Źródła do dziejów Prószkowa/ Quellen zur Geschichte von Proskau* (Opole 2012), *Ksiądz Bolesław Kominek. Wspomnienia i dokumenty pastoralne pierwszego administratora apostolskiego Śląska Opolskiego (1945–1951)* (Opole 2012); *Studia z dziejów Prószkowa* (Opole 2014); *Łabędy. Dzieje miejscowości i parafii* (Gliwice 2017) i wspomnianych trzech bestsellerowych książek kucharskich, o łącznym nakładzie 17 tys. egz.: *Opolszczyzna w wielu smakach. Skarby dziedzictwa kulinarnego. 2200 wypróbowanych i polecanych przepisów na przysmaki kuchni domowej* (Opole 2012); *Smaki polskie i opolskie. Skarby dziedzictwa kulinarnego. 2500 wypróbowanych i polecanych przepisów na przysmaki kuchni domowej* (Opole 2014) i *Opolszczyzna w wielu smakach 2. Skarby dziedzictwa kulinarnego. 2000 wypróbowanych*

i polecanych przepisów na przysmaki kuchni domowej (Prószków 2016), z których dochód przekazał na remonty zabytkowego kościoła parafialnego w Prószkowie. A w następnych latach, pod auspicjami Instytutu Śląskiego w Opolu, ukazały się kolejne monografie historyczne: *Martyrologia duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach powstań śląskich i II wojny światowej* (Opole 2019), „*Język serca*” *ludności Śląska Opolskiego w drugiej połowie XIX i pierwszej połowie XX wieku w świetle źródeł kościelnych* (Opole 2020) i *Słownik nazw miejscowości diecezji opolskiej w XX i XXI wieku* (Opole 2021)

Jest również autorem 130 artykułów naukowych i popularnonaukowych, głównie z historii Kościoła na Śląsku Opolskim, opublikowanych w: „*Studiach Śląskich*” – roczniku naukowym Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, „*Studiach Teologiczno–Historycznych Śląska Opolskiego*” – roczniku naukowym Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, „*Śląsku Opolskim*” – kwartalniku Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, „*Wiadomościach Urzędowych Diecezji Opolskiej*” oraz w prasie katolickiej i regionalnej.

Wypromował pięciu doktorów – byli to: 1) dr Zbigniew Bereszyński, na podstawie dysertacji doktorskiej pt.: *Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” na Opolszczyźnie w latach 1980–1989*

- na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (4.06.2012 r.), habilitował się na UP JP II 20 maja 2022 roku; 2) dr Romuald Nowak, na podstawie dysertacji pt.: *Sztuka w przestrzeni sakralnej gotyckiego kościoła św. Mikołaja w Brzegu na Opolszczyźnie jako refleks życia i religijności mieszkańców miasta w latach 1370–2017* - na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze (15.01.2019 r.); 3) dr Renata Sołtysek, na podstawie dysertacji pt.: „*Budownictwo kościołów na Śląsku Opolskim w latach Polski Ludowej (1945-1989)*” [tytuł wydania książkowego: „*Bogu na chwałę, a nam na zbawienie*”. *Budownictwo kościołów na Śląsku Opolskim w Polsce Ludowej (1945-1989)*, Instytut Śląski, Opole 2022] – w Instytucie Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze (7.07. 2021 r.); 4) dr Joanna Ojdana, na podstawie dysertacji pt.: *Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny w latach 1964–2017* - w Instytucie Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze (16.11. 2021 r.); 5) dr Tymoteusz Morela, na podstawie dysertacji pt.: *Ksiądz prałat Josef Kubis (1874–1945) - kapłan – społecznik – budowniczy kościołów i szpitali w Opolu* - w Instytucie Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze (17 maja 2022 r.).

W 2000 r., z racji Roku Jubileuszu 2000–lecia chrześcijaństwa, opracował i wydał własnym sumptem w nakładzie 1000 egz. mapę ścienną diecezji opolskiej,

którą gratisowo przekazał do wszystkich parafii, instytucji diecezjalnych, placówek zakonnych i bibliotek na terenie diecezji opolskiej.

Omawiając działalność ks. A. Hanicha w przemówieniu wygłoszonym w Prószkowie 18.10. 2009 r. w związku z uzyskaniem przezeń habilitacji, jego przyjacieli, wieloletni wykładowca homiletyki w Wyższym Seminarium Duchownym w Opolu, ks. dr Herbert Simon (zm. 3.11. 2020 r.) powiedział m.in.:

„Widziałem ongiś plakat – a na nim piaszczysta wydma, zaś na piasku ślady ludzkich stóp – i napis: Idąc przez życie zostawiasz ślad. Każdy zostawia niepowtarzalny ślad. Drogi Andrzeju! Swoją pracą naukowo-badawczą, a teraz duszpasterską, wyciskasz głęboki ślad w dziejach Kościoła Opolskiego i w dziejach naszej śląskiej ziemi. Wpisujesz się w dzieje wielu wielkich postaci, duszpasterzy, których nam w swych pracach przybliżasz, ukazując ich świadectwo wiary. Tym głębokim śladem są lata Twojej pracy u boku abpa Nossola jako jego sekretarz, jako pracownika różnych gremiów diecezjalnych, jako organizatora i twórcy radia diecezjalnego, wreszcie jako budowniczego pierwszego na Opolszczyźnie pomnika Ojca św. Jana Pawła II na Górze św. Anny. Tym śladem są liczne prace naukowe. Spośród nich wymienić trzeba monografię o naszej Świętości – Górze św. Anny. To tylko niektóre z tych śladów, za co zostałeś uhonorowany godnością prałata. Teraz zaś zostawiasz głęboki ślad

jako proboszcz tej znamienitej i starej parafii prószkowskiej, troszcząc się, by była ona żywą częścią Chrystusowego Kościoła. I tu znów oprócz duchowej troski i liturgicznej posługi – troska o substancję i piękno sakralnych obiektów. Patrząc na ten ogrom dokonań w tak krótkim czasie dostrzega się Twoją pasję czynu, Służby Bogu i ludziom. Rodzi się w nas niekłamane zdumienie i podziw oraz wdzięczność wobec Boga, który pozwolił przez Ciebie, przy współpracy parafian, dokonać tych dzieł. A przy tym jednak nie zarzucona praca naukowa, owocująca cenną habilitacją („Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945-1946”) oraz dwiema książkami wydanymi w tym roku: „Martyrologia duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach II wojny światowej” i dziś prezentowanym trzecim tomem owej trylogii historycznej: pt. „Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945-1946”. Drogi Andrzeju! Przyjmij za te ślady i dokonania nasze serdeczne gratulacje i życzenia dalszej owocnej pracy duszpasterskiej i naukowej. I jeszcze jeden powód do gratulacji: piszesz o trudnych, a nawet bolesnych sprawach historii Kościoła Opolskiego. Ale piszesz rzetelnie, tak jak było naprawdę, a co długo i celowo było przemilczane! Pozostawiaj dalej błogosławione ślady jako duszpasterz i naukowiec. Zostaw ich jak najwięcej! Niech Ci Bóg błogosławi”.

6. Wyróżnienia

Na wniosek arcybiskupa A. Nossola w połowie 2003 r., w związku z odejściem z radia na urlop habilitacyjny, ks. A. Hanich został wyróżniony przez Stolicę Apostolską papieskim tytułem **kapelana Jego Świątobliwości** (jest to godność prałacka przyznawana przez Stolicę Apostolską na wniosek ordynariusza diecezji za „pracę i zasługi duszpasterskie w Kościele lokalnym”).

Został także wyróżniony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kazimierza M. Ujazdowskiego 12.04.2007 r. **srebrną odznaką *Za opiekę nad zabytkami*** (legitymacja nr 3580), przez Marszałka Województwa Opolskiego Józefa Sebestę 06.06. 2008 r. **odznaką honorową *Za zasługi dla Województwa Opolskiego*** (legitymacja nr 136/2008), przez Radę Nadzorczą i Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu w czerwcu 2010 r. **statuetką *W trosce o środowisko*** – za wieloletnią działalność proekologiczną (m.in. za ocalenie na wiosnę 1998 r. skazanych na rzeź prawie 100 żrebnych klaczy, z chylącej się ku upadkowi PGR–owskiej stadniny koni rasy śląskiej w Olszowej k. Strzelec Opolskich, przez nagłośnienie w mediach tej sprawy, co zmusiło kierownictwo gospodarstwa hodowlanego do szybkiej zmiany decyzji i wyrażenia zgody na wyprzedaż tych klaczy „po cenie mięsa rzeźnego” okolicznym

miłośnikom tych zwierząt, którzy w ciągu kilku godzin wykupili wszystkie konie, ratując im życie), a przez Katowicką i Opolską Izbę Gospodarczą **Złotym Laurem Umiejętności i Kompetencji** za rok 2011 (z pominięciem Lauru Srebrnego) w kategorii „Pro Publico Bono” przyznawanym „*autorytetom moralnym i najwybitniejszym reprezentantom nauki, oświaty, kultury i sztuki*” (wręczenie Lauru odbyło się 10.01.2012 r. podczas uroczystej gali w Teatrze im. J. Kochanowskiego w Opolu).

Dnia 22.10. 2014 r., podczas uroczystości w gmachu Biblioteki Śląskiej w Katowicach, został wyróżniony **Nagrodą im. Karola Miarki** przyznaną mu przez Zarząd Województwa Śląskiego i Zarząd Województwa Opolskiego za „*wybitny dorobek wzbogacający wartości kultury regionu i kraju*”.

Otrzymał też **Platynowy Laur Umiejętności i Kompetencji**, przyznany mu przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach, za wkład w naukę i kulturę Śląska (Platynowy Laur wręczony mu został podczas uroczystej gali w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze w sobotę 17.01.2015 r.)

Sentencja, która sprawdza się zawsze:
***Róbcie najpierw to co jest konieczne,
a potem to co jest możliwe,
aż raptem okaże się,
że wyszło to co było niemożliwe!***

*Jako roczne dziecko wraz z rodzicami Zofią i Piotrem,
Opole, 1952 r.*

Jako siedmiolatek z rodzeństwem i rodzicami, Opole, 1958 r.

Licealista Andrzej Hanich wita w imieniu młodzieży kardynała prymasa Wyszyńskiego na placu katedralnym w Opolu podczas opolskich obchodów Millennium Chrztu Polski 13 sierpnia 1966 r. Obok siedzi z pochyloną głową (w lewym dolnym rogu na zdjęciu) abp Karol Wojtyła, a po prawej stronie (stoi) ks. Jan Wietzorek, przyszły biskup gliwicki.

Jako kleryk wśród witających (m.in. ks. H. Sobeczko (zm. 17.10. 2021r.) i kleryk Z. Lubieński) przy katedrze w Opolu przybyłego z Rzymu kard. Luigi Raimondi, prefekta watykańskiej Kongregacji Sakramentów, 30 sierpnia 1973 r.

Ks. praelat Antoni Jokiel, proboszcz parafii katedralnej w Opolu, udziela błogosławieństwa swemu neoprezbiterowi przed wyjściem z plebanii do katedry na mszę prymicyjną w niedzielę 1 czerwca 1975 r. Mikrofon trzyma ks. wikary Czesław Gac.

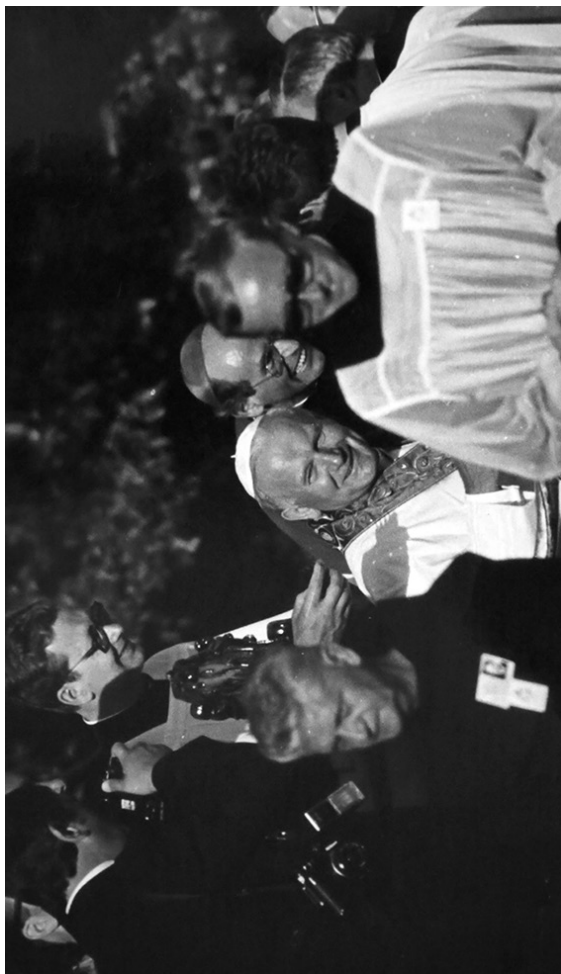
*Po mszy prymicyjnej – z rodzicami, babcią i ciocią oraz biskupem Wacławem Wyciskiem
- 1 czerwca 1975 r.*

Jako diakon (wraz z ks. dr. H. Simonem) usługujący do mszy pontyfikalnej kardynałowi Karolowi Wojtyła podczas pogrzebu biskupa Franciszka Jopa, pierwszego biskupa opolskiego - 29 września 1976 r.

Jako diakon (wraz z ks. dr. H. Simonem) obok owacyjnie witanego w drzwiach Kurii Biskupiej w Opolu prymasa Polski, kard. Stefana Wyszyńskiego, przybyłego na uroczystość sakry biskupiej ks. prof. Alfonsa Nossola 17 sierpnia 1977 r., w głębi ks. prałat Józef Glemp, wówczas kapelan kard. Wyszyńskiego, przyszły prymas Polski.

*W pobliżu Ojca św. podczas pielgrzymki papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny
- wtorek 21 czerwca 1983 r.*

Jako sekretarz biskupa obok abp. Józefa Kowalczyka, nuncjusza apostolskiego w Polsce, i bp. Alfonsa Nossola, ordynariusza opolskiego, przy katedrze opolskiej w niedzielę 24 czerwca 1990 r. (przed wyjazdem na pielgrzymkę mężczyzn na Górę św. Anny)

Podczas mszy św. przed obrazem Matki Boskiej Złotopotockiej w kościele parafialnym w Wabienicach k. Bierutowa (pow. Oleśnica, Dolny Śląsk) w czasie dorocznej pielgrzymki dawnych mieszkańców Potoka Złotego (pow. Buczac, Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej) w niedzielę 5 października 2014 r.

*Wraz z grupą opolskich pielgrzymów podczas audiencji u Ojca św. Jana Pawła II
– na dziedzińcu w Castel Gandolfo w czerwcu 1987 r.*

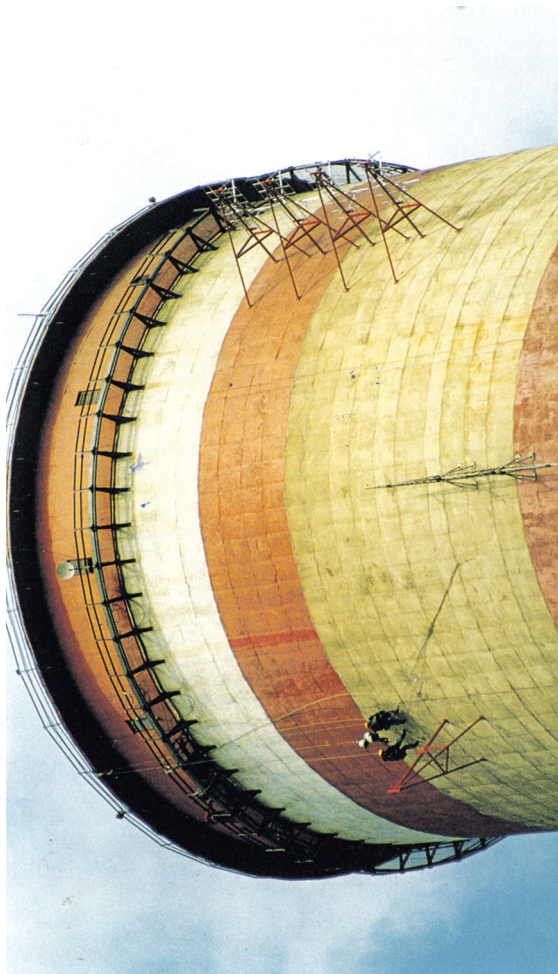

Pozyskany przez ks. A. Hanicha (w latach 1993-1998) na własność diecezji opolskiej fragment opolskiej starówki wraz z gruntem pod budynkami (obrys zaznaczony kolorem zielonym na planie centrum Opola), tzn. wzniesiony przez ks. Hanicha budynek radia diecezjalnego w obrębie ulic: Br. Koraszewskiego i Krupniczej oraz budynki diecezjalnej centrali Caritas i Biblioteki Polsko-Niemieckiej przy ul. Szpitalnej

Dwie zrujnowane kamienice mieszczańskie w centrum opolskiej starówki (ul. Br. Koraszewskiego 7-9) zakupione na potrzeby powstającej rozgłośni diecezjalnej – stan z 20 sierpnia 1994 r. i wzniesiony na tym miejscu nowy obiekt rozgłośni diecezjalnej - stan z 10 lipca 1997 r.

*Montaż anten rozgłośni diecezjalnej na płaszczu komina Elektrowni „Opole”
w Brzezinie na wysokości ok. 100 m, w lecie 1997 r.*

*Widok anten rozgłośni diecezjalnej na kominie Elektrowni
„Opole” w Brzeziu, w lecie 1997 r.*

Własna stacja nadawcza radia diecezjalnego w Wysokiej k. Góry św. Anny, obok budowanej autostrady A-4 (maszt i kontener w dolnym prawym rogu zdjęcia), w lecie 1997 r.

*Lokalizacje stacji nadawczych Radio PLUS Opole
i ich częstotliwości UKF
na terenie diecezji opolskiej w 2001 r.*

W studiu radiowym z prezydentem RP Lechem Wałęsą w 1995 r.

W studiu radiowym z marszałkiem Sejmu Maciejem Płażyńskim w 1998 r.

*Początki budowy fundamentów pomnika papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny,
kwiecień-maj 2000 r.*

*Ostatnia faza budowy fundamentów i otoczenia pomnika papieża Jana Pawła II
na Górze św. Anny, początki czerwca 2000 r.*

Wraz z prof. Gustawem Zemłą (w białym kapeluszu), twórcą posągu papieża Jana Pawła II i opolskimi architektami Krystyną i Jackiem Kucharzewskimi, projektantami architektonicznej koncepcji pomnika Jana Pawła II na Górze św. Anny, podczas ustawiania posągu papieża na cokole, 23.06.2000 r.

Nowo wybudowany pomnik papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny, 23.06.2000 r.

Wraz ze współpracownikami z radia diecezjalnego - od lewej: ks. A. Hanich, Teresa Graczykowska, Sabina Sowa i Mirosław Pietrucha - przy nowo wzniesionym pomniku papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny, 23.06.2000 r.

*Prezydent Rzeczypospolitej Andrzej Duda na Górze św. Anny w stulecie III powstania
śląskiego 2 maja 2021 r. - przed pomnikiem św. Jana Pawła II*

*Kościół parafialny w Prószkowie - po dwóch wielkich remontach: dachu - w 2009 r.
i muru oporowego oraz placu kościelnego w 2014 r.*

Kościół filialny w Przysięczy - po generalnym remoncie w 2009 r.

Pamiętkowe zdjęcie wspólnoty przysieckiej z bp. Janem Bagińskim (zm. 19.05. 2019 r.) przed kościołem w Przysieczy - po uroczystości poświęcenia nowo wyremontowanego kościoła, 18.10.2009 r.

Nowy ołtarz główny w świeżo wyremontowanym kościele w Przysięczy, 18.10.2009 r.

Podczas celebry mszy św. w Prószkowie, 2010 r.

Przed ołtarzem kościoła w Prószkowie, 2011 r.

W rozmowie z kard. Dziwiszem, metropolitą krakowskim, w trakcie starań o relikwie św. Jana Pawła II dla kościoła w Przysięczy – rezydencja biskupów krakowskich przy ul. Franciszkańskiej 3 w Krakowie 15 listopada 2011 r.

Przysiecki relikwiarz z relikwią św. Jana Pawła II.

Procesjonalne wniesienie relikwiarza z relikwią św. Jana Pawła II do kościoła w Przysieczy 6 stycznia 2012 r. Obok Przyjaciół – ks. dr Alojzy Sitek, wieloletni kanclerz Kurii Diecezjalnej w Opolu (zm. 18.01.2019 r.).

Uroczysta msza św. z okazji 60 rocznicy urodzin. W koncelebrze z Przyjaciółmi – ks. dr Aloyzjym Sitkiem i ks. dziekanem Antonim Pleśniakiem z Łabęd – kościół w Przysieczy, 12 maja 2011 r.

Obchód 60-lecia urodzin - najbliższa rodzina - Przysiecz, 12 maja 2011 r.

*W trakcie sesji zdjęciowej do promocji ostatniej z trzech ksiąg kucharskich
– w gospodarstwie agroturystycznym państwa Lipińskich w Przysieczy, 21 grudnia 2016 r.*

Z świeżo wydaną w listopadzie 2016 r., trzecią swoją książką kucharską, z której dochód przekazał również na remonty kościoła parafialnego w Prószkowie.

Przy jedynej w Polsce bezdotykowej kropielnicy na fotokomórkę, zainstalowanej w kościele parafialnym w Prószkowie w 2015 r.

Ks. profesor Andrzej Hanich odchodzi z parafii Prószków

Krzysztof Ogóla
k.ogola@eto.pl

Diecezja opolska

To było zaskoczenie. Proboszcz złożył rezygnację na ręce biskupa 26 września. Wczoraj na wszystkich mszach św. odczytał podsumowanie 11 lat życia i posługi w Prószkowie i podziękował parafianom za współpracę i życzliwość.

Moja rezygnacja z parafii, którą ks. biskup Andrzej Czaja przyjął, jest motywowana wyłącznie względami zdrowotnymi - powiedział nto ks. profesor Hanich. - Moje zdrowie mocno ostatnio podupadło, a wiąże to z długotrwałymi stresami reumatycznymi. Trzeba człowieka młodszego i zdrowego by podjął kolejny renowację zabytów, których jest w parafii wiele. Lekarze stanowczo kazali mi zmienić styl życia i odciąć się od stresu. Prosiłem ks. biskupa, aby przed końcem listopada posłał do parafii mojego następcę. Zależało mi, aby zacząć on pracę od początku roku liturgicznego, od adwentu, poznając parafian w czasie świąt Bożego Narodzenia i koledy. Ja formalnie przejdę na emeryturę - mam już ponad 67 lat - ale jako kapłan duszpastersko gdzieś - nie w Prószkowie, bo parafia nie może mieć dwóch dowódców - chce ludziom nadal służyć.

W ramach niedzielnego kazania proboszcz odczytał obszernie podsumowanie pracy w Prószkowie. Wśród spraw duszpasterskich wymienił m.in. wprowadzenie w parafii sobotniej mszy św. wieczornej jako niedzielnej i upowszechnienie rozdawania Komunii św. na rękę, wprowadzenie sobot-

- Podając ks. proboszczowi rękę, powiedziałem mu, że zrobił u nas w parafii kawał dobrej roboty - mówi Janusz Kaźmierczak. - Rozumiem jego decyzję, choć wolalbym żeby został.

nich wieczornych nabożeństw ku czci Matki Bożej Prószkowskiej i do Bożego Miłosierdzia, pozyskanie dla parafii relikwii Krzyża Świętego do kościoła w Prószkowie i relikwii św. Jana Pawła II do świątyni w Przysieczy, z czym wiąże się nabożeństwo ku czci tego św. papieża jako patrona małżeństw, dzieciności i rodzin.

Na obszernej liście spraw gospodarczych znalazły się re-

monty - m.in. wnętrza 300-letniej plebanii, pokrycie dachu kościoła w Prószkowie, generalny remont świątyni w Przysieczy, renowacja organów, wzmocnienie skarp i muru oporowego wokół kościoła w Prószkowie oraz wymiana nawierzchni placu wokół tej świątyni oraz prawie wszystkich okien w kościele, wymiana ogrzewania, remont zakrystii oraz odwilgocenie i skotwienie ścian kościoła.

- W ciągu lat mojego proboszczowania udało mi się w wyniku starań o dotacje i granty, a także ze sprzedaży książek kucharskich, pozyskać dla parafii około 1,8 mln zł.

Dorobek księdza dopełnia jego praca naukowa i wydawnicza - książki o historii Kościoła na Śląsku (w tym habilitacyjna i profesorska poświęcona ks. Bo-

lesławowi Kominkowi, pierwszemu administratorowi apostołskiemu Śląska Op.), dzieła o dziejach Prószkowa (dwa tomy wydane, trzeci w przygotowaniu), a także trzy tomy książki kucharskiej („Opolszczyzna w wielu smakach”).

Po zakończeniu mszy proboszcz rozdawał wiernym specjalne parafialne gazetki zawierające pożegnania i podsumowanie. Jednym z parafian, który podszedł, by otrzymać tekst i uściślić księdzu dzień, był Andrzej Kaźmierczak. - Oceniam jego 11 lat w naszej parafii jak najbardziej pozytywnie. Podając mu rękę, powiedziałem, że zrobił tutaj kawał dobrej roboty. Żałuję, że odchodzi, ale i rozumiem jego decyzję. Ponieważ ksiądz Andrzej do końca listopada nadal z nami zostanie, na następco jeszcze nie czekam. ©/©

W ciągu 11 lat swojego proboszczowania ks. Hanich zdołał pozyskać dla parafii 1,8 mln złotych, pochodzące z dotacji, grantów, zysków wydawniczych

*Artykuł w „Nowej Trybunie Opolskiej”
z dnia 22 października 2018 r.
- na pożegnanie z parafią prószkowską.*

*Pożegnanie ze wspólnotą przysiecką
– niedziela 21 października 2018 r.*

Ks. Andrzej Hanich belwederskim profesorem

Kadry

Historyk Kościoła i Śląska oraz proboszcz parafii w Prószkowie odebrał w środę w Pałacu Prezydenckim nominację profesorską.

Krzysztof Ogiolda

kogiolda@nto.pl - 77 44 32 581

Akt nominacyjny księdzu profesorowi Andrzejowi Hanichowi wręczył prezydent RP Bronisław Komorowski.

- Moją książką profesorską jest dwutomowe dzieło „Książd infułat Bolesław Kominiek, pierwszy administrator apostolski Śląska Opolskiego (1945-51)” - mówi ks. Hanich, pracownik naukowy Instytutu Śląskiego w Opolu. - Wręczyłem je panu prezydentowi, a dla jego małżonki przekazałem drugi tom mojej książki kucharskiej „Smaki polskie i opolskie”. Myślę, że oba prezenty sprawiły mu wiele radości.

Książd Andrzej Hanich ma w dorobku ponad 120 prac naukowych. Rozprawę doktorską poświęcił Górze św. Anny jako

FOT. PRAWEL STALJEFFER

► **Ks. prof. Andrzej Hanich ma w dorobku 125 publikacji.**

centrum pielgrzymkowemu Śląska Opolskiego. Jego dziełem jest też monumentalna trylogia historyczna: „Czas przełomu. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w latach 1945-1946”, „Martyrologium duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach II wojny światowej” oraz „Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945-1946”.

- Uroczystość w Belwederze była dla mnie zwieńczeniem lat pracy - mówi ks. profesor. - Dziękowałem Bogu, który pozwolił chłopcu z biednej rodziny znaleźć się w tym miejscu. ●

©P

*Notka informacyjna w „Nowej Trybunie Opolskiej”
z 26 stycznia 2015 r.*

*Prezydent Rzeczypospolitej Br. Komorowski wręcza akt nominacji profesorskiej
ks. A. Hanichowi w Pałacu Prezydenckim w Warszawie 21 stycznia 2015 r.*

*Ks. A. Hanich przekazuje kilka swoich książek historycznych prezydentowi RP
B. Komorowskiemu - 21 stycznia 2015 r.*

Pamiątkowe zdjęcie z prezydentem Rzeczypospolitej w chwilę po wręczeniu aktu nominacji profesorskiej ks. Hanichowi (stoją od lewej): Roland Kuc (Prószków), Jerzy Kopyra (nauczyciel Br. Komorowskiego w szkole średniej, W-wa), prezydent RP Bronisław Komorowski, ks. prof. dr hab. Andrzej Hanich i dr Renata Sołtysek (Opole) – Sala Kolumnowa Pałacu Prezydenckiego w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście, 21 stycznia 2015 r.

Obraz dorobku naukowego – niektóre z książek autorstwa ks. A. Hanicha – stan z 2018 r.

Instytut Śląski

ENCYKLOPEDIA WIEDZY O ŚLĄSKU

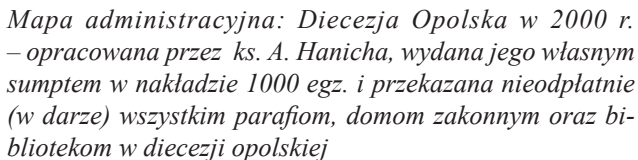
Andrzej Hanich

**Słownik nazw
miejscowości
diecezji opolskiej
w XX i XXI wieku**

Opole 2021

*Najnowsza książka autorska ks. A. Hanicha,
wydana w 70-lecie urodzin w 2021 r.*

Przy pracy naukowej - 2014 r.

Wraz z prof. Henrykiem Skarżyńskim, światowej sławy otolaryngologiem, w trakcie wyborów do Rady Głównej Instytutów Badawczych – Warszawa, 27 maja 2013 r.

Wręczenie nagrody im. Karola Miarki przez p. Barbarę Kamińską, wicemarszałkinię województwa opolskiego – w audytorium Biblioteki Śląskiej w Katowicach, 22 października 2014 r.

*W foyer Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu przed uroczystością wręczenia
Platynowego Lauru Umiejętności i Kompetencji - 17stycznia 2015 r.*

*Wyróżnienie Platynowym Laurem Umiejętności i Kompetencji.
Zabrze, Dom Muzyki i Tańca, 17 stycznia 2015 r.*

Całym sercem wspieram
diecezjalny Dom Matki i Dziecka w Opolu

Pomóż i Ty, i przy rocznym
rozliczeniu podatkowym

odpisz 1% podatku

na

**„Diecezjalną Fundację
Ochrony Życia w Opolu”,**

czyli na diecezjalny Dom Matki i Dziecka w Opolu

Aby przekazać 1% podatku wystarczy wpisać
w rocznym zeznaniu podatkowym

(PIT-28, PIT-36, PIT-36L, PIT-37, PIT-38, PIT-39)

nazwę:

**„Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia
w Opolu”**

oraz numer: KRS:0000016304

Wyliczoną kwotę 1% podatku

urząd skarbowy

prześle na rachunek bankowy diecezjalnego

Domu Matki i Dziecka w Opolu